

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra ekonomiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Produktivita práce a ekonomická situace podniku

Vypracovala: Kateřina Špalová

Vedoucí práce: Ing. Tomáš Volek, Ph.D.

České Budějovice 2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina ŠPALOVÁ**
Osobní číslo: **E16498**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Řízení a ekonomika podniku**
Název tématu: **Produktivita práce a ekonomická situace podniku**
Zadávající katedra: **Katedra ekonomiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je posoudit vztah mezi produktivitou práce a ekonomickou situací podniku.

Osnova:

1. Produktivita práce a její měření
2. Ekonomická výkonnost podniku
3. Charakteristika vybraného podnikatelského subjektu
4. Analýza ekonomické situace zvoleného podniku
5. Analýza produktivity práce ve vybraném subjektu
6. Posouzení vazby mezi ekonomickou situací a produktivitou práce podniku

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Coelli, T. (2005). *An Introduction to Efficiency and Productivity Analysis*. NY: Springer.

Novotná, M., & Volek, T. (2008). *Měření efektivnosti využívání výrobních faktorů v souvislostech*. České Budějovice: JU v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta.

Synek, M. (2011). *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada.

Kislíngerová, E. (2010). *Manažerské finance*. Praha: C. H. Beck.

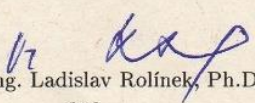
Veber, J., & Srpová, J. (2012). *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Tomáš Volek, Ph.D.

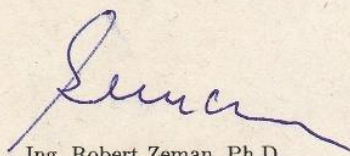
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: 20. ledna 2018

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2019

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentské 13 (2e)
370 05 České Budějovice

Ing. Robert Zeman, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 15. února 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30.4.2019

.....

Kateřina Špalová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce panu Ing. Tomášovi Volkovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky a rovněž za odborné vedení, které napomohlo ke zpracování bakalářské práce.

Dále bych ráda poděkovala firmě SAKUTUS spol. s r.o., která mi poskytla všechny důležité informace a finanční údaje, které byly potřebné ke zpracování celé bakalářské práce.

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Produktivita.....	4
2.1. Produktivita práce	6
2.2. Produktivita kapitálu	7
2.3. Celková produktivita.....	8
3. Finanční analýza	9
3.1. Uživatelé finanční analýzy.....	10
3.2. Zdroje informací.....	12
3.2.1. Výkaz zisku a ztráty.....	13
3.2.2. Rozvaha	13
3.2.3. Přehled o peněžních tocích (výkaz cash flow).....	15
3.3. Metody finanční analýzy.....	15
3.3.1. Analýza absolutních (stavových) ukazatelů	16
3.3.2. Analýza rozdílových ukazatelů.....	16
3.3.3. Analýza poměrových ukazatelů.....	17
3.4. Bonitní a bankrotní modely.....	23
4. Cíle a metodika	26
5. Praktická část	30
5.1. Charakteristika vybraného podnikatelského subjektu.....	30
5.2. Analýza produktivity práce v podniku SAKUTUS s.r.o.....	36
5.3. Analýza ekonomické situace podniku SAKUTUS s.r.o.	43
5.4. Vztah mezi ekonomickou situací a produktivitou práce podniku	49
6. Závěr	56
I. Summary.....	58
II. Seznam literatury	59

II. Seznam obrázků

III. Seznam tabulek

IV. Seznam grafů

1. Úvod

Produktivita práce je jedním z důležitých, a především ovlivňujících faktorů podniku, aby vytvářel dobré finanční a ekonomické výsledky. Měří výkonnost s jakou jsou využívány všechny výrobní faktory ve výrobě. Vyjadřuje nám, zda jsou vstupy efektivně využívány a jaký mají význam ve výstupech hospodářské činnosti podniku.

V dnešní době má většina podniků nějaké dluhy, protože není složité si peníze vypůjčit například v bance nebo v jiných podobných finančních institucích, a proto je velmi důležité, aby každá firma předcházela včas svým finančním problémům, jako je například bankrot, a kontrolovala svou finanční situaci. Je to důležité také proto, aby mohl podnik čelit své konkurenci, která je na trhu všude kolem něj. Finanční analýza nám tedy komplexně zobrazuje reálnou ekonomickou situaci celého podniku. Je tedy důležitým nástrojem finančního řízení společnosti. Poukazuje na silné a slabé stránky podniku, ve kterých by se měl podnik v budoucnu zlepšit a na které by se měl důrazně zaměřit.

Hlavním a zároveň nejdůležitějším cílem této bakalářské práce je posoudit vztah mezi produktivitou práce a ekonomickou situací podniku. Dílčími cíli je pak tvorba analýzy produktivity práce a tvorba finanční analýzy, které předpovídají finanční zdraví podniku.

Teoretická část se zabývá definicí pojmů jako je produktivita a jejím všeobecným rozdělením nebo podrobným vysvětlením všech důležitých pojmů týkajících se finanční analýzy a všeobecně financí, které hrají v podniku důležitou roli. Věnuje se uživatelům finanční analýzy, jako jsou investoři, banky, stát či státní orgány nebo také finančním výkazům, které jsou v podniku využívány. Dále se věnuje zdrojům informací a následně všem metodám využívaných ve finanční analýze. Tato část se také zabývá definicí bankrotních a bonitních modelů, které jsou rovněž analyzovány v praktické části práce.

Praktická část je rozdělena především na dvě důležité analýzy, které jsou následně prováděny. Jedná se o analýzu produktivity práce a o analýzu ekonomické situace celého podniku. Analýzy se týkají vymezeného sledovaného období pěti let, tzn. od roku 2013 do roku 2017. Finanční údaje jsou využívány ze zveřejněných účetních výkazů podniku.

V závěru práce je porovnávána produktivita práce s vybranými bankrotními a bonitními modely. Mezi bankrotními modely je analyzován Tafflerův model a model IN05. Z bonitních modelů je s produktivitou práce porovnáván index bonity. Dále je analyzována produktivita s rentabilitou tržeb a rovněž porovnávána tempa růstu produktivity práce a osobních nákladů na zaměstnance podniku.

2. Produktivita

Cílem produktivity je změřit efektivitu využívání výrobních faktorů. Růst produktivity se pak sestává z rozdílů mezi tempem růstu výstupu a tempem růstu vstupu. Produktivitu můžeme měřit pomocí různých ukazatelů, kdy záleží na cíli měření a dostupnosti dat. (Volek T., Novotná M., 2008)

Pojem produktivita lze definovat jako poměr výstupu, který produkuje a vstupu, který používá. (Coelli T., 2005)

$$Produktivita = \frac{Výstup}{Vstup}$$

Dle Synka M. (2003) je produktivita účinnost (efektivnost) s jakou jsou výrobní faktory využívány ve výrobě. Týká se všech podniků, výrobních i nevýrobních, neboť výrobou v nejširším pojetí rozumíme transformaci vstupů v užité výstupy – výrobky či služby. Úroveň produktivity je tedy určena poměrem množství produkce k objemu užitečných vstupů za určité období: čím více se vyrobí užitečných věcí za použití méně zdrojů, tím více produktivita roste.

Předpoklady pro zvyšování produktivity jsou:

- Zdokonalení způsobu měření produktivity
- Systematická analýza celého výrobního procesu (odhalení slabých míst ve výrobě)
- Rozvoj metod (přebírání cizích zkušeností pro zvýšení produktivity)
- Stanovení rozumných cílů (cíle, které jsme schopni reálně splnit)
- Zajištění skutečné podpory
- Zveřejňování změřených výsledků
- Rozlišování produktivity a efektivnosti (Kavan, 2002)

V posledních letech je stále větší pozornost věnována otázkám výkonnosti firmy a její konkurenceschopnosti. Jedním z hlavních faktorů růstu konkurenceschopnosti podniků je růst produktivity, což znamená zvyšování účinnosti (efektivnosti), s jakou jsou výrobní faktory využívány ve výrobě. Vysoká produktivita snižuje náklady a umožňuje snížit ceny výrobků, a tím zvýšit zisk z každého výrobku, což má také pozitivní vliv na rentabilitu podniku. (Volek T., Novotná M., 2008)

Dle Synka (2006) podnik vyrábí ekonomicky efektivně, pokud vyrábí výrobky uspokojující potřeby trhu tak, že maximálně využívá všech výrobních faktorů, přičemž výrobní faktory jsou v optimálním množství a optimálních proporcích.

Podle rozsahu uvažovaných vstupů se rozlišuje produktivita parciální a celková. Pro podnik je rozhodující celková produktivita, avšak vzhledem k složitému převodu vlivu různých forem zvěcnělé práce na celkovou produktivitu má v praxi významnou úlohu analýza parciální produktivity.

Faktory ovlivňující měření produktivity

Produktivitu můžeme měřit pomocí různých ukazatelů, kdy záleží na cíli měření a dostupnosti dat.

Při výpočtu produktivity bereme v úvahu:

a) Technologie

Zohledňujeme zde rychlost technologických změn, které nastávají při zvyšování využití vstupů. Jedná se tedy o jiný a lepší způsob použití vstupů pro výrobu výstupů.

b) Efektivnost

Celková efektivnost se zjistí jako poměr vstupů a výstupů v peněžních jednotkách. Zda jsou výrobní faktory využity efektivně zkoumá produktivita výrobních faktorů, kde mohou být zahrnuty i technologie.

c) Reálné úspory

Zvyšování produktivity může mít za následek růst reálných úspor, čímž můžeme v praxi měřit produktivitu.

d) Benchmarking v produkčním procesu

Jedná se o systematické pozorování výkonu s podobnými či stejnými výrobními procesy. Na základě těchto poznatků můžeme zjistit neefektivnost. Srovnávat výkony jednotlivých oborů můžeme i mezi státy nebo regiony.

e) Životní úroveň

Měření produktivity úzce souvisí s životní úrovní, neboť při růstu produktivity práce rostou i příjmy populace, a tudíž i jejich životní úroveň (Volek T., Novotná M., 2008)

2.1. Produktivita práce

V praxi má významnou úlohu analýza parciálních produktivit, a to především produktivita (živé) práce. (Synek M., 2003) Produktivita práce je nejjednodušší a nejvíce časté měření. Lze jí popsat, jak efektivně je práce využívána při výrobě. (Schreyer, 2005)

Dle O'Mahonyho (2008) můžeme produktivitu práce také definovat jako hrubou přidanou hodnotu nebo také hrubý výstup na pracovníka či odpracovanou hodinu.

Obecně je parciální produktivita určitého vstupu (např. práce, materiálu, energie, kapitálu) vyjádřena poměrem

$$\frac{\text{Výstup}}{\text{Vstup (např. živá práce)}}$$

Podle měřících jednotek pro výstup lze produktivitu měřit v:

- naturálních jednotkách (kg, t, l, m...);
- pracovních jednotkách (produktivita vypočtená podílem normohodin na odpracované hodiny);
- peněžních jednotkách (výkony, tržby, přidaná hodnota).

V závislosti na jmenovateli zlomku, ve kterém je vyjádřen vstup (zde například živá práce), lze dle měřících jednotek zjišťovat:

- hodinovou produktivitu práce (výstup na počet odpracovaných hodin či normohodin);
- denní (směnovou) produktivitu (výstup na počet odpracovaných dnů nebo směn);
- měsíční produktivitu práce (průměrný měsíční evidenční stav);
- roční produktivita práce (průměrný roční evidenční počet) (Synek M., Kopkáně H., Kubálková M., 2009).

Nejčastěji se jako ukazatele produktivity práce podniku užívají také tyto ukazatele:

$$\frac{\text{Přidaná hodnota}}{\text{Pracovníci (jejich počet nebo počet odpracovaných hodin)'}}$$

Popř. při hodnocení vnitropodnikových útvarů též

$$\frac{\text{Čistá produkce (tj. přidaná hodnota bez odpisů)}}{\text{Pracovníci (jejich počet či počet odpracovaných hodin)}}$$

Při tom **přidanou hodnotou** rozumíme:

$$\text{Hodnota produkce} - \text{mezispotřeba},$$

Kde (vyjádřeno hodnotovými kategoriemi):

- hodnota produkce jsou výnosy za produkci (tržby),
- mezispotřeba jsou náklady za veškeré nakupované suroviny, materiály a služby do podniku,
- přidaná hodnota je součtem mezd, sociálních dávek a operačního přebytku, tvořeného odpisy a (+/-) ziskem (před zaplacení úroků a daní) či ztrátou. (Synek, 2003)

Rovněž dle Synka (2003) musí být (dlouhodobě) pro zdravý vývoj podniku (a platí to i pro národní hospodářství) růst mezd podložen růstem produktivity práce. Růst produktivity práce je podmínkou růstu podniku a růstu životní úrovně zaměstnanců (pracovníků). Názorně to lze ukázat pomocí jednoduché matematické úpravy, ze které dostaneme rovnici:

$$\frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{zaměstnanci}} = \frac{\frac{\text{kompensace zaměstnancům}}{\text{zaměstnanci}}}{\frac{\text{kompensace zaměstnancům}}{\text{přidaná hodnota}}}$$

Kde kompenzacemi zaměstnancům rozumíme souhrn mezd a sociálních dávek.

2.2. Produktivita kapitálu

Ukazatel produktivity kapitálu zobrazuje, jak efektivně je kapitál využíván k produkci přidané hodnoty. Produktivita kapitálu zahrnuje vliv práce, ostatních vstupů, technologických změn, ekonomickou vzácnost, změny ve využití kapacity a dalších faktorů. Produktivita kapitálu vychází z fyzické zásoby kapitálu. (Yasser A., Joutz F., 2005)

Jako produktivita práce, může být i produktivita kapitálu založena na celkové produkci či přidané hodnotě. Produktivita kapitálu je významná pro stanovení míry návratnosti kapitálu. Pokud měříme produktivitu kapitálu, teoreticky měříme dopad investovaných peněz na produkci podniku. Při zvyšování kapitálových statků se zvyšuje velikost poskytovaných služeb kapitálem a tím by se měl zvyšovat ekonomický růst. Naopak pokud

zvyšujeme kapitálovou vybavenost a výše ekonomického růstu se nemění, kapitálová produktivita klesá. (Volek T., Novotná M., 2008)

$$\text{Produktivita kapitálu} = \frac{\text{index přidané hodnoty}}{\text{index množství kapitálu}}$$

2.3. Celková produktivita

Celková produktivita neboli produktivita souhrnu výrobních faktorů vyjadřuje celkovou výslednou účinnost všech zdrojů. (Synek, 2011) Bere v úvahu spotřebu práce, energie, surovin a materiálů a také velmi často opomíjenou spotřebu kapitálu. (Volek T., Novotná M., 2008)

Obecně lze celkovou produktivitu vyjádřit poměrem:

$$\frac{\text{Výstup}}{\text{Suma zdrojových vstupů}} = \frac{\text{Výstup}}{\text{Práce} + \text{kapitál} + \text{energie} + \text{materiál}}$$

3. Finanční analýza

Finanční analýza je pojímána jako metoda hodnocení finančního hospodaření podniku, při které se získaná data třídí, agregují, poměřují mezi sebou navzájem, kvantifikují se vztahy mezi nimi, hledají kauzální souvislosti mezi daty a určuje se jejich vývoj. Tím se zvyšuje vypovídací schopnost zpracovávaných dat, zvyšuje se jejich informační hodnota. (Sedláček J., 2011)

Rovněž je zaměřena na identifikaci problémů, silných a slabých stránek především hodnotových procesů podniku. Informace získané pomocí finanční analýzy umožňují dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření a finanční situaci podniku, představují podklad pro rozhodování jeho managementu.

Cílem finanční analýzy podniku je zpravidla:

- posouzení vlivu vnitřního i vnějšího prostředí podniku,
  - analýza dosavadního vývoje podniku,
  - komparace výsledků analýzy v prostoru,
  - analýza vztahů mezi ukazateli (pyramidální rozklady),
  - poskytnutí informací pro rozhodování do budoucnosti,
  - analýza variant budoucího vývoje a výběr nejvhodnější varianty,
  - interpretace výsledků včetně návrhů ve finančním plánování a řízení podniku.
- (Sedláček J., 2011)

Jakékoli finanční rozhodování musí být podloženo finanční analýzou. Proto jednou z rozhodujících fází finančního managementu je právě finanční analýza. Na jejích výsledcích je založeno řízení financí (finanční struktury a jejich změn), řízení a financování oběžných aktiv a investic, cenová a dividendová politika podniku aj. (Synek M. a kol., 2006)

Dle Kislingerové (2010) patří finanční analýza k dovednostem každého finančního manažera. Tvoří každodenní součást jeho práce, neboť závěry a poznatky finanční analýzy slouží nejen pro strategické a taktické rozhodování o investicích a financování, ale i pro reporting vlastníkům, věřitelům a dalším zájemcům.

Velké či střední firmy zřizují pro své finanční řízení odbornou pozici nebo i odborné útvary. V malých firmách se finančnímu řízení věnují majitelé, účetní nebo nikdo. Pokud roli finančního řízení vykonávají někteří zaměstnanci firmy, např. účetní – finanční řízení se zpravidla omezuje pouze na tvorbu a předkládání státních účetních výkazů, tj.

absolutních ekonomických ukazatelů, a to bez jejich interpretace. Výjimečná není absence sestavování finančního plánu, řízení peněžních toků, ekonomických rozborů, finančních analýz apod. Pokud se těmto záležitostem věnuje majitel, tak často na úkor ostatních činností. S růstem firmy se taková situace stává dříve nebo později neúnosnou. (Veber J., Srpová J., 2012)

3.1. Uživatelé finanční analýzy

Informace, které se týkají finančního stavu podniku, jsou předmětem zájmu nejen manažerů, ale i mnoha dalších subjektů přicházejících tak, či onak do kontaktu s daným podnikem. Uživatelé finanční analýzy jsou jednak externí a jednak interní.

K externím uživatelům patří:

- investoři,
- banky a jiní věřitelé,
- stát a jeho orgány,
- obchodní partneři (zákazníci a dodavatelé),
- manažeři, konkurence a podobně.

K interním uživatelům výsledků finanční analýzy patří:

- Manažeři,
- Odboráři,
- Zaměstnanci. (Kislingerová E. a kol, 2010)

Investoři

Primárními uživateli finančně-účetních informací obsažených ve finančních výkazech podniku jsou akcionáři, kteří poskytují kapitál podniku. Akcionáři a ostatní investoři (např. společníci firmy) mají prioritní zájem o finančně-účetní informace, ať se jedná o kapitálově silné institucionální investory (investiční fondy), či fyzické osoby s relativně omezenými kapitálovými možnostmi. Investoři využívají finanční informace o podniku ze dvou hledisek – investičního a kontrolního. Investiční hledisko představuje využití informací pro rozhodování o budoucích investicích, tzn. pro výběr portfolia cenných papírů, které odpovídá požadavkům investora na riziko, kapitálové zhodnocení, dividendovou výnosnost, likviditu atp. Hlavní zájem akcionářů se soustřeďuje na míru rizika a míru výnosnosti jimi vloženého kapitálu. Kontrolní hledisko uplatňují akcionáři vůči manažerům podniku, jehož akcie vlastní. Zajímají se o stabilitu a likviditu podniku, o disponibilní

zisk, na němž ve většině případů závidí výše jejich dividend a o to, zda podnikatelské záměry manažerů zajišťují trvání a rozvoj podniku. (Grünwald R., Holečková J., 1997)

Manažeři

Manažeři využívají výstupy finanční analýzy pro operativní i strategické finanční řízení podniku. Z hlediska přístupu k informacím mají ty nejlepší předpoklady pro zpracování finanční analýzy, neboť disponují i těmi informacemi, které nejsou veřejně dostupné externím zájemcům (investorům, bankám atd.). Manažeři znají pravdivý obraz finanční situace a zpravidla jej využívají ke své každodenní práci. Jedná se o to, aby veškerá činnost byla podřízována základnímu cíli podniku. (Kislingerová E. a kol., 2010)

Zaměstnanci

Zaměstnanci podniku mají přirozený zájem na prosperitě, hospodářské a finanční stabilitě svého podniku. Často bývají podobně jako řídicí pracovníci motivováni hospodářskými výsledky. Zajímají se o jistoty zaměstnání, o perspektivy mzdové a sociální. (Grünwald R., Holečková J., 1997)

Banky a ostatní věřitelé

Pokud podnik zažádá o poskytnutí úvěru od banky, tak banka si prověří bonitu dlužníka. Banka při ní analyzuje strukturu majetku a finančních zdrojů, kterými je majetek financován. Pro rozhodnutí o poskytnutí úvěru si banka vyžádá od podniku i stávající a budoucí výsledky hospodaření. U střednědobých a dlouhodobých úvěrů banka zjišťuje, za jakým účelem podnik žádá o úvěr a zda tento podnikatelský záměr je nadějný a efektivní. U krátkodobých úvěrů banku zajímá likvidita. Platí zde pravidlo, že čím větší vyjde koeficient likvidity, tím je návratnost úvěru pro banku jistější (Grünwald & Holečková, 2009).

Stát a jeho orgány

Stát zaměřuje pozornost na kontrolu správnosti vykázaných daní. Státní orgány využívají informace o podnicích i pro různá statistická šetření, kontrolu podniků se státní majetkovou účastí, rozdělování finančních výpomocí (dotace, subvence, garance úvěrů apod.) a získávání přehledu o finančním stavu podniků, kterým byly v rámci veřejné soutěže svěřeny státní zakázky. (Kislingerová E. a kol., 2010)

Obchodní partneři

Těžiště pozornosti obchodních partnerů, dodavatelů, směřuje především ke schopnosti podniku hradit splatné závazky; sledují zvláště solventnost, likviditu, zadluženost. Tyto ukazatele jsou výrazem krátkodobého zájmu obchodních partnerů; k tomu však přistupuje i neméně významné hledisko dlouhodobé, tj. předpoklady dlouhodobé stability dodavatelství vztahů.

Odběratelé mají zájem na příznivé finanční situaci dodavatele. Jde zejména o ty odběratele, jejichž možnosti nákupu při případném bankrotu dodavatelství podniku jsou do značné míry omezené. Prioritním cílem je tedy bezproblémové zajištění výroby. (Kislingerová E. a kol., 2010)

Konkurenti

Konkurenti se zajímají o finanční situaci podniků, které jsou podobného zaměření, nebo spadají do stejného odvětví. Zajímá je především výsledek hospodaření, rentabilita, investiční aktivita, obratovost aj. (Grünwald & Holečková, 2009).

3.2. Zdroje informací

Zdrojem údajů pro finanční analýzu jsou nejen interní finanční výkazy (rozvaha, výkaz zisku a ztrát, výkaz o cash flow), výroční zprávy, různá statistická šetření, údaje manažerského účetnictví aj., ale i externí údaje o jiných podnicích (např. údaje se Statistické ročenky ČSÚ, z Obchodního věstníku, z Prospektu emitenta cenných papírů SCP aj.); ty slouží především pro srovnání s ostatními, hlavně konkurenčními podniky. Protože jde většinou o účetní údaje, musíme mít na paměti, že to jsou údaje historické a že jsou účtovány podle tzv. aktuálního účetního principu a že neberou v úvahu inflaci. (Synek M. a kol., 2006) Pro potřeby finanční analýzy nikdy nestačí pouze aktuální výkazy, je též nezbytný pohled do minulosti. V případě oceňování podniku se obvyklá úroveň tří roků prodlužuje na minimálně pět let. (Vochozka M., Mulač P. a kol., 2012)

Vyjdeme-li z finanční analýzy, tak jejím hlavním úkolem je ověření obchodní zdatnosti podniku a tím udržení majetkově-finanční stability. Pro to, abychom mohli úspěšně začít zpracovávat finanční analýzu jsou důležité zejména základní účetní výkazy:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,

- výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (výkaz cash flow). (Růčková P., 2015)

3.2.1. Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztrát slouží ke zjišťování výše, způsobu tvorby a složek hospodářského výsledku. Název výkaz zisku a ztrát je termínem oficiálně používaným pro tento výkaz v našich současných předpisech, v obecném smyslu se však používá i název výsledovka. Samostatnou podstatu výkazu bychom mohli vyjádřit vztahem: (Sůvová H., 1999)

$$\text{Hospodářský výsledek (zisk/ztráta)} = \text{Výnosy (tržby)} - \text{Náklady.}$$

Výkaz zisku a ztrát vyjadřuje, jak byl podnik úspěšný z hlediska využívání majetku a zdrojů, které měl v hodnoceném období k dispozici. Vyjadřuje, jakého efektu – hospodářského výsledku bylo dosaženo. Veličiny, výnosy, náklady a hospodářský výsledek jsou veličinami tokovými. (Kislingerová E., 1999)

Je vhodné zkoumat strukturu výkazu a dynamiku jednotlivých položek. Kritériem je v tomto případě:

- Podíl jednotlivých položek na celkových výkonech ve vztahu k obvyklé hodnotě podílů u obdobných podniků,
- Vývoj podílu jednotlivých položek ve vztahu k obvyklému podílu a ve vztahu k dosahovanému výsledku hospodaření. Hledáme tedy odpověď na otázku, jak jednotlivé složky výsledovky ovlivňovaly výsledek hospodaření.

Důležité je dále také zkoumat nejen celkový výsledek hospodaření a jeho základní faktory, ale také i dílčí výsledky hospodaření:

- Provozní výsledek hospodaření. Jeho vývoj odráží jádro ekonomiky oceňovaného podniku a lze jej tedy považovat za nejdůležitější.
- Finanční výsledek hospodaření. Tato složka odráží jednak způsob financování podniku (úroky z úvěrů) a jednak politiku v oblasti finančních investic a finančního majetku (výnosy z cenných papírů a úložek, obchodování s cennými papíry). (Mařík M., 2011)

3.2.2. Rozvaha

Rozvaha je účetním výkazem, který zachycuje bilanční formou stav dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (aktiva) a zdrojů jejich financování (pasiva) vždy k určitému datu. Rozvaha se zpravidla sestavuje k poslednímu dni každého roku, respektive kratších

období. Představuje základní přehled o majetku podniku ve statické podobě (v okamžiku účetní závěrky). Jde nám tedy o získání věrného obrazu ve třech základních oblastech – majetkové situaci podniku, zdrojích financování a finanční situaci podniku. První oblastí je **majetková situace podniku**, v jejímž rámci zjišťujeme, v jakých konkrétních druzích je majetek vázán a jak je oceněn, nakolik je opotřeben, jak rychle se obrací, optimálnost složení majetku atd. Druhou oblastí jsou **zdroje financování**, z nichž byl majetek pořízen, přičemž se primárně zajímáme o výši vlastních a cizích zdrojů financování a jejich struktur. Poslední jsou **informace o finanční situaci podniku**, kde figuruje informace, jakého zisku podnik dosáhl, jak jej rozdělil, či zprostředkovaná informace, zda je podnik schopen dostát svým závazkům. (Růčková P., 2015)

Vazbu mezi majetkem firmy a zdroji jeho financování v rozvaze vyjadřuje bilanční rovnice:

$$\text{Majetek (aktiva)} = \text{Kapitál (pasiva)}.$$

Součet položek majetku a kapitálu se musí rovnat. To znamená, že majetek firmy má stejnou hodnotu jako kapitál na jeho pořízení. (Veber J., Srpová J., 2012)

Dle Maříka (2011) podává rozvaha celkový přehled o aktivech a pasivech podniku k určitému okamžiku. Z hlediska oceňovatele je důležité mít k dispozici rozvahy za více období, aby bylo možno posuzovat tendence, které se zde projevují. Zároveň je užitečné zpracovat i srovnání s obdobnými podniky. Ve stručnosti lze říci, že oceňovatele bude zajímat především:

- stav a vývoj bilanční sumy,
- struktura aktiv, její vývoj a přiměřenost velikosti jednotlivých položek,
- struktura pasiv a její vývoj s důrazem na podíl vlastního kapitálu, bankovních a dodavatelských úvěrů,
- relace mezi složkami aktiv a pasiv, například:
  - velikost dlouhodobého majetku a dlouhodobých pasiv,
  - velikost dlouhodobého majetku a vlastního kapitálu,
  - velikost oběžných aktiv a krátkodobých cizích pasiv,
  - relace krátkodobého finančního majetku a krátkodobých pohledávek ke krátkodobým pasivům.

3.2.3. Přehled o peněžních tocích (výkaz cash flow)

Peněžní toky (cash flow) sledujeme ve výkazu o peněžních tocích. Důvodem používání tohoto výkazu je zejména eliminace časového nesouladu mezi náklady a výdaji, výnosy a příjmy, ziskem a peněžními prostředky. Rozvaha informuje o stavu peněžních prostředků k určitému datu, nikoliv o faktorech, které tento stav ovlivnily. Výsledovka zachycuje výnosy, náklady a výsledek hospodaření za určité období, avšak bez ohledu na to, zda vznikají příjmy a výdaje (například odpisy jsou náklad, ale ne výdaj; pohledávka je výnos, nikoliv příjem). Výkaz o peněžních tocích podává informaci o pohybu peněžních prostředků firmy v souvislosti s její podnikatelskou činností za určité období. Obsahuje příjmy a jejich strukturu, výdaje a jejich strukturu a peněžní tok (rozdíl mezi příjmy a výdaji za určité období). Na základě informací z výkazu o peněžních tocích můžeme zjistit:

- příčiny změny stavu peněžních prostředků,
- podklady pro finanční analýzu, plánování, propočty efektivnosti investic či oceňování firmy.

Výkaz o peněžních tocích můžeme sestavovat dvěma způsoby:

- Přímou metodou, která předpokládá, že se ve firmě evidují příjmy a výdaje
- Nepřímou metodou, která je založena na údajích z finančního účetnictví. Základ zjišťování peněžního toku v tomto případě tvoří hospodářský výsledek, který se upraví o náklady nesouvisející s výdaji a výnosy nesouvisející s příjmy. V praxi je tato metoda častější.

Výkaz o peněžních tocích umožňuje podrobnější sledování jedné rozvahové položky, kterou je finanční majetek. Umožňuje tedy analyzovat, odkud firma peníze získala a kde je utratila. (Veber J., Srpová J., 2012)

3.3. Metody finanční analýzy

Účetní výkazy obsahují údaje, které lze přímo použít – mluvíme o absolutních ukazatelích. Rozvaha obsahuje údaje o stavu k určitému okamžiku (stavové ukazatele), výkaz zisku a ztráty ve formě výnosů a nákladů předkládá údaje za daný časový interval (tokové ukazatele). Z rozdílu stavových ukazatelů lze získat rozdílové ukazatele. Jestliže vykázaný údaj je dáván do poměru s jiným údajem, pracujeme s poměrovými ukazateli. (Knápková A., Pavelková D., Šteker K., 2013)

3.3.1. Analýza absolutních (stavových) ukazatelů

Analýza stavových (absolutních) ukazatelů v sobě zahrnuje především horizontální a vertikální analýzu. (Růčková P., 2011)

Dle Knápkové, Pavelkové a Štekery (2013) se absolutní ukazatele využívají k analýze vývojových trendů (srovnání vývoje v časových řadách – horizontální analýza) a k procentnímu rozboru komponent – vertikální analýza).

Horizontální analýza (analýza trendů) se zabývá časovými změnami absolutních ukazatelů. Zde je potřeba připomenout nutnost tvorby dostatečně dlouhých časových řad, neboť precizně vedené časové řady mohou znamenat méně nepřesností z hlediska interpretace výsledků propočtu. Analytik by měl rovněž při hodnocení firmy brát v úvahu prostředí, ve kterém firma funguje (jde tedy o vliv jak vnitřních, tak i vnějších faktorů). Je tedy nezbytně nutné uvažovat v širším kontextu.

Vertikální analýza (procentní rozbor) se zabývá vnitřní strukturou absolutních ukazatelů, někdy se označuje také jako analýza komponent. Jde vlastně o souměření jednotlivých položek základních účetních výkazů k celkové sumě aktiv a pasiv. Aplikace této metody usnadňuje srovnatelnost účetních výkazů s předchozím obdobím a ve své podstatě také ulehčuje komparaci analyzovaného podniku s jinými firmami v tomtéž oboru podnikání. Posuzujeme při tom, jak strukturu aktiv, tak strukturu pasiv. (Růčková P., 2011)

3.3.2. Analýza rozdílových ukazatelů

K analýze a řízení finanční situace podniku (zejména jeho likvidity) slouží rozdílové ukazatele označované jako fondy finančních prostředků (finanční fondy). Fond je chápán jako agregace (shrnutí) určitých stavových ukazatelů vyjadřujících aktiva nebo pasiva, respektive jako rozdíl mezi souhrnem určitých položek krátkodobých aktiv a určitých položek krátkodobých pasiv (tzv. čistý fond). (Sedláček J., 2011)

Čistý pracovní kapitál (Net working capital)

Je nejčastěji užívaným ukazatelem vypočteným jako rozdíl mezi celkovými oběžnými aktivy (OA) a celkovými krátkodobými dluhy (CKkr). Ty mohou být vymezeny od splatnosti 1 rok až po splatnost 3měsíční, což umožňuje oddělit výstižněji v oběžných aktivech tu část finančních prostředků, která je určena na brzkou úhradu krátkodobých dluhů (závazků), od té části, která je relativně volná a kterou chápeme jako určitý finanční fond. (Sedláček J., 2011) Pro výpočet čistého pracovního kapitálu potřebujeme znát hodnotu

zásob, pohledávek a finančních prostředků na straně aktiv a krátkodobých závazků na straně pasiv. Součet zde vypsanych položek z aktiv nám dá souhrn celkového oběžného majetku, od kterého odečteme celkové krátkodobé závazky (Kislingerová a kol., 2010).

Čisté pohotové prostředky (Peněžní finanční fond)

Čistý pracovní kapitál lze používat jako míru likvidity pouze velmi obezřetně, neboť mezi ním a likviditou neexistuje identita. Oběžná aktiva totiž mohou obsahovat i položky málo likvidní, nebo dokonce dlouhodobě nelikvidní. Například pohledávky s dlouhou lhůtou splatnosti, nedobytné pohledávky, nedokončená výroba, neprodejné výrobky apod. Navíc je tento ukazatel silně ovlivněn způsobem oceňování jeho složek, zejména majetku. Z toho důvodu se používá pro sledování okamžité likvidity čistý peněžní fond, který představuje rozdíl mezi pohotovými peněžními prostředky a okamžitě splatnými závazky. Nejvyšší stupeň likvidity vyjadřuje fond, který do pohotových peněžních prostředků zahrnuje pouze hotovost a peníze na běžných účtech.

Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond

Představuje střední cestu mezi oběma předešlými již zmíněnými ukazateli likvidity. Při výpočtu se vylučují z oběžných aktiv zásoby nebo i nelikvidní pohledávky a od takto upravených aktiv se odečtou krátkodobé závazky. (Sedláček J., 2011)

3.3.3. Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou nejčastěji používaným rozborovým postupem k účetním výkazům z hlediska využitelnosti i z hlediska jiných úrovní analýz (např. odvětvová analýza). Nejpravděpodobnějším důvodem je fakt, že analýza poměrovými ukazateli vychází výhradně z údajů ze základních účetních výkazů. Využívá tedy veřejně dostupné informace a má k nim přístup také externí finanční analytik. Poměrový ukazatel se vypočítá jako poměr jedné nebo několika účetních položek základních účetních výkazů k jiné položce nebo jejich skupině. Lze rozlišovat různé skupiny poměrových ukazatelů. (Růčková P., 2011)

Finanční analýza poměrových ukazatelů obvykle probíhá v těchto krocích:

- Výpočet poměrových ukazatelů (ratios = koeficientů) za sledovaný podnik
- Srovnávání poměrových ukazatelů s odvětvovými průměry (komparativní, sektorová, odvětvová analýza)
- Hodnocení poměrových ukazatelů v čase (trendová analýza)

- Hodnocení vzájemných vztahů mezi poměrovými ukazateli
- Návrh na opatření (analýza odhaluje slabá a silná místa ekonomiky podniku) (Synek M, Kislingerová E. a kol., 2010)

UKAZATELE LIKVIDITY

Dle Blahy a Jindřichovské (2006) odpovídají ukazatele likvidity na otázku, zda je podnik schopen včas splnit své krátkodobé závazky. Zabývají se nejlikvidnější částí majetku společnosti ve vztahu k závazkům společnosti s nejkratší dobou splatnosti. V rozvaze podniku jsou aktiva řazena podle stupně své likvidity neboli podle toho, jak rychle je možné realizovat jejich přeměnu v hotové peníze. Ukazatele likvidity vysvětlují vztah mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky (běžnými pasivy) a ukazují schopnost společnosti dostát včas svým finančním povinnostem.

- **Běžná likvidita (likvidita III. stupně)**

$$\text{Běžná likvidita (Current Ratio)} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Ukazatel běžné likvidity zjišťuje, kolikrát pokrývají běžná aktiva krátkodobé závazky společnosti. Znamená to, kolikrát je společnost schopna uspokojit své věřitele, kdyby proměnila svá krátkodobá aktiva v daném okamžiku v hotovost.

- **Pohotová likvidita (likvidita II. stupně)**

$$\text{Pohotová likvidita (Quick Ratio, Acid Test)} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Ne všechna aktiva společnosti jsou stejně likvidní; za nejpomaleji se obracející položku oběžných aktiv, a tedy položku nejméně likvidní lze označit zásoby. Zahrnují nejen zásoby hotového zboží, ale i polotovary, surovin, materiálu atd. Neprodejně hotové výrobky mohou narušit realizovatelnost zásob. Proto se při měření rychlé schopnosti splnit závazky – při posuzování okamžité likvidity – vylučují zásoby.

- **Okamžitá likvidita (likvidita I. stupně)**

$$\begin{aligned} &\text{Hotovostní (peněžní) likvidita (Cash Liquidity)} \\ &= \frac{\text{hotovosti} + \text{obchodovatelné cenné papíry}}{\text{splatné krátkodobé závazky}} \end{aligned}$$

Pro úplnost je třeba dodat, že do této skupiny ukazatelů patří ještě jeden, nejpřísnější ukazatel likvidity, a to hotovostní likvidita. Hotovostí se rozumí všechny pohotové

platební prostředky, tzn. nejen suma prostředků na běžném nebo jiném účtu, v pokladně, ale rovněž volně obchodovatelné krátkodobé cenné papíry, šeky apod. (Kislingerová E. a kol., 2010)

UKAZATELE ZADLUŽENOSTI

Rozsah, v jakém podnik využívá k financování dluhu, vyjadřují ukazatelé zadluženosti. (Synek, 2011). Rovněž dle Kislingerové (2010) vyjadřuje pojem zadluženost skutečnost, že podnik používá k financování svých aktiv cizí zdroje. Používání cizích zdrojů ovlivňuje jak výnosnost kapitálu akcionářů, tak riziko podnikání.

- **Celková zadluženost**

$$\text{Zadluženost} = \frac{\text{celkový dluh (cizí zdroje)}}{\text{celková aktiva}}$$

O tento ukazatel se zajímají především věřitelé, kteří preferují nízký ukazatel zadluženosti. Pokud vyjde ukazatel vyšší, než je oborový průměr, bude pro podnik obtížné získat další zdroje financování, neboť věřitelé by se zdráhali podniku půjčit další peníze (Sedláček, 2011).

- **Krytí úroků**

$$\text{Krytí úroků} = \frac{\text{zisk před úroky a zdaněním (EBIT)}}{\text{úroky}}$$

Pomocí úrokového krytí zjišťujeme, kolikrát by se mohl provozní zisk snížit před tím, než se podnik dostane na úroveň, kdy již nebude schopen platit své úrokové povinnosti. v čitateli se používá EBIT, jelikož schopnost podniku platit úroky není ovlivněna zdaněním (Blaha & Jindřichovská, 2006).

- **Ukazatel poměru cizích zdrojů k vlastnímu kapitálu**

$$\text{Ukazatel poměru cizích zdrojů k vlastnímu kapitálu} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Ukazatel poměru cizích zdrojů k vlastnímu kapitálu se počítá jako poměr všech cizích zdrojů k vlastnímu kapitálu. Výsledek zároveň určuje míru tzv. finanční páky. Finanční páka určuje, jakým způsobem pomáhá cizí kapitál zvyšovat rentabilitu kapitálu vlastního. Aby měl efekt pozitivní účinek, pak musí být doprovázen příznivou situací na trhu, především nevyužitým obchodním potenciálem trhu. (Synek M., Kislingerová E. a kol., 2010)

- **Dlouhodobé krytí stálých aktiv**

$$\text{Dlouhodobé krytí stálých aktiv} = \frac{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobý cizí kapitál}}{\text{stálá aktiva}}$$

Tento ukazatel je využíván pro hodnocení finanční stability podniku. Vyjadřuje krytí stálých aktiv dlouhodobým kapitálem. Při hodnotě vyšší než 1 dochází k překapitalizaci, která znamená vyšší stabilitu podniku, ale snižuje se celková efektivnost podnikání. (Sedláček J., 2011)

UKAZETELE AKTIVITY

Ukazatele aktivity měří, jak efektivně podnik hospodaří se svými aktivy. Počítají se pro jednotlivé skupiny aktiv: zásoby, pohledávky, fixní aktiva, oběžná aktiva a pro celková aktiva. (Synek M., Kislingerová E. a kol., 2010)

- **Obrat zásob**

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}} \text{ (v počtu obrátů za rok)}$$

Obrat zásob udává, kolikrát je každá položka zásob v průběhu roku prodaná a opět naskladněná.

- **Doba obratu zásob**

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{průměrný stav zásob}}{\text{tržby}} * 360$$

Ukazatel udává, jak dlouho trvá jeden obrat, tj. doba nutná k tomu, aby peněžní fondy přešly přes výrobky a zboží znovu do peněžní formy. Pro posouzení ukazatele je rozhodující jeho vývoj v časové řadě a porovnání s odvětvím. Vhodnější, než tržby jsou v případě hodnocení obratu jednotlivých druhů zásob náklady (např. u zboží – náklady na prodané zboží). (Knápková A., Pavelková D., Šteker K., 2013)

- **Doba obratu pohledávek**

$$\text{Průměrná doba inkasa (splatnosti pohledávek)} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{roční tržby}/360} \text{ (ve dnech)}$$

Tento ukazatel měří, kolik uplyne dní, během nichž je inkaso peněz za tržby zadrženo v pohledávkách. Po tuto dobu musí firma čekat na inkaso plateb za své již provedené tržby za vyrobené výrobky a poskytnuté služby. (Kislingerová E. a kol., 2010)

- **Doba obratu závazků**

$$\text{Doba splatnosti krátkodobých závazků} = \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{roční tržby}/360} \text{ (ve dnech)}$$

Udává, jak dlouho firma odkládá platbu faktur svým dodavatelům. Vypočítá se jako poměr průměrného stavu závazků z obchodního styku k průměrným denním tržbám na obchodní úvěr. (Sedláček J., 2011; Kislingerová E. a kol., 2010)

- **Obrat aktiv**

$$\text{Obrat aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva celkem}} \text{ (v počtu obrátů za rok)}$$

Obrat aktiv je komplexním ukazatelem měřícím efektivnost využívání celkových aktiv. Udává, kolikrát se celková aktiva obrátí za rok. (Kislingerová E. a kol., 2010)

UKAZATELE VÝNOSNOTI (RENTABILITY, ZISKOVOSTI)

Pokud by analytik našel problém u ukazatele rentability tržeb (ROS), lze předpokládat, že pravděpodobně bude i ve všech ostatních oblastech. Do čitatele zde můžeme dosadit jak EAT, tak EBIT. Při použití zisku před odečtením úroků a daní (EBIT) chceme porovnávat podniky mezi sebou. Pokud bychom do čitatele dosadili čistý zisk po zdanění (EAT), jednalo by se o vyjádření tzv. ziskové marže. V některých případech je vhodnější do jmenovatele místo tržeb použít výnosy, jelikož některé podniky více vystihuje jejich činnost (Kislingerová a kol., 2010).

- **Rentabilita tržeb**

$$\text{Rentabilita tržeb (ROS)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}}$$

Ukazatel vyjadřuje finanční výkonnost podniku. Charakterizuje zisk vztažený k tržbám. Tržby ve jmenovateli představují tržní ohodnocená výkonů podniku za určité časové období (rok, měsíc, týden, den). (Sedláček J., 2011)

- **Rentabilita celkových aktiv**

$$\text{Výnosnost celkových aktiv (ROA)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{aktiva}}$$

Ukazatel rentability aktiv (ROA) poměří zisk s celkovými investovanými aktivy v podniku, bez ohledu na zdroji financování. Opět i u tohoto ukazatele můžeme dosadit do čitatele různé druhy zisku (Kislingerová E. a kol., 2010). Opět záleží na účelu prováděné

analýzy. Pokud chceme porovnat podniky s různým daňovým zatížením a různým podílem dluhu ve finančních zdrojích, poté použijeme pro výpočet EBIT (Sedláček, 2011).

- **Rentabilita vlastního kapitálu**

$$\text{Výnosnost vlastního kapitálu (ROE)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Do čitatele tohoto ukazatele vstupuje opět zisk, který je poměřován s vlastním kapitálem. Výsledek tradičně vyjadřuje, kolik zisku připadá na 1 Kč vlastního kapitálu. Je-li hodnota ukazatele trvale nižší než výnosnost cenných papírů garantovaných státem, je podnik fakticky odsouzen k zániku, neboť investoři nebudou do takovéto investice vkládat své prostředky. Obecně tedy platí, že by tento ukazatel měl být vyšší, než je úroková míra bezrizikových cenných papírů. (Růčková P., 2015)

- **Rentabilita vloženého kapitálu**

$$\begin{aligned} \text{Výnosnost vloženého kapitálu (ROI)} \\ = \frac{(\text{Zisk před zdaněním} = \text{EBIT} + \text{nákladové úroky})}{\text{celkový kapitál}} \end{aligned}$$

Patří k nejdůležitějším ukazatelům, jimiž se hodnotí podnikatelská činnost firem. Ukazatel vyjadřuje, s jakou účinností působí celkový kapitál vložený do podniku, nezávisle na zdroji financování. (Sedláček J., 2011)

UKAZATELE TRŽNÍ HODNOTY

Poslední skupina ukazatelů z pěti nejsledovanějších finančních indikátorů se zabývá vztahem ceny akcií k zisku společnosti a účetní hodnotě akcií. Tyto poměry dávají managementu firmy informace o názorech investorů na hospodaření společnosti a o jejich očekáváních týkajících se budoucnosti. Pro firmu i pro potenciální investory je často užitečné podívat se na finanční ukazatele, které kombinují účetní položky a tržní hodnoty. (Blaha Z., Jindřichovská I., 2006)

- **Účetní hodnota akcie**

$$\text{Účetní hodnota akcie} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{počet kmenových akcií}}$$

Jedná se o vlastní kapitál, který je dělen počtem kmenových akcií v oběhu. Účetní hodnotu akcií je užitečné srovnat s tržní hodnotou podniku stanovenou na kapitálovém trhu.

- **Poměr tržní ceny akcie k zisku na akcii**

$$\text{Poměr ceny akcie k zisku na akcii } P/E = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{čistý zisk na 1 akcii}}$$

Tento ukazatel nám ukazuje, kolik jsou investoři ochotni zaplatit za 1 korunu vykazovaného zisku na akcii, nebo také odhaduje počet let potřebných ke splacení ceny akcie jejím výnosem. Je indikátorem celkového tržního ohodnocení podniku. Relativně vysoký P/E může znamenat, že investoři očekávají velký růst dividend v budoucnu nebo že akcie obsahuje malé riziko, a proto se investoři spokojí s menším výnosem. Je-li naopak ukazatel P/E v rámci oboru příliš nízký, může to signalizovat větší rizikovost či malý růstový potenciál podniku nebo obojí.

- **Čistý zisk na akcii**

$$\text{Čistý zisk na akcii (EPS)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{počet akcií}}$$

Výnos na akcii je klíčovým údajem o finanční situaci podniku a odráží výsledky a úspěchy konkurentů při trendové analýze. Čistým ziskem se rozumí celkový zisk po zdanění a po výplatě primárních dividend. (Sedláček J., 2011)

3.4. Bonitní a bankrotní modely

Do kategorie soustav účelově vybraných ukazatelů patří dle Růčkové (2011) bonitní a bankrotní modely. Není možné říci, že by mezi těmito dvěma skupinami existovala striktně vymezená hranice, neboť obě skupiny modelů si kladou za cíl přiřadit firmě jednu jedinou číselnou charakteristiku, na jejímž základě posuzují finanční zdraví firmy. Rozdíl mezi nimi tedy spočívá především v tom, k jakému účelu byly vytvořeny.

Bonitní modely

Bonitní modely jsou založeny na diagnostice finančního zdraví firmy, což znamená, že si kladou za cíl stanovit, zda se firma řadí mezi dobré, či špatné firmy. Je proto zřejmé, že musí umožňovat srovnatelnost s jinými firmami. Jde o komparaci firem v rámci jednoho oboru podnikání. Do bonitních modelů řadí například Tamariho model nebo Kralickův rychlý test. (Růčková P., 2011)

Bankrotní modely

Bankrotní modely mají informovat uživatele o tom, zda je v dohledné době firma ohrožena bankrotem. Vychází se totiž z faktu, že každá firma, která je ohrožena bankrotem,

již určitý čas před touto událostí vykazuje symptomy, které jsou pro bankrot typické. K těm nejčastěji patří problémy s běžnou likviditou, s výší čistého pracovního kapitálu, s rentabilitou celkového vloženého kapitálu. (Růčková P., 2011)

Růčková (2015) zařazuje mezi tuto skupinu modelů například Tafflerův model, model IN nebo Altmanovo Z-skóre, kdy Altman (2002) ve své publikaci uvádí, že Z-skóre je schopno předpovědět bankrot podniku na 94 % s ročním předstihem.

Model IN – index důvěryhodnosti

Inka a Ivan Neumaierovi sestavili tyto indexy, které umožňují posoudit finanční výkonnost a důvěryhodnost českých podniků.

Model IN95

Tento index akcentuje hledisko věřitele, a proto byl označen jako index důvěryhodnosti nebo také věřitelský (bankrotní) index. Při odhadování finanční tísně (platební neschopnosti) podniku vykazuje index více než 70% úspěšnost. Obdobně jako Altmanovo Z-skóre obsahuje index IN95 standardní poměrové ukazatele z oblasti aktivity, výnosnosti, zadluženosti, likvidity, a určí se ze vztahu:

$$IN95 = V1 * A + V2 * B + V3 * C + V4 * D + V5 * E - V6 * F$$

kde:

A = aktiva/ cizí kapitál

B = EBIT/ nákladové úroky

C = EBIT / celková aktiva

D = celkové výnosy/ celková aktiva

E = oběžná aktiva/ krátkodobé závazky a úvěry

F = závazky po lhůtě splatnosti/ výnosy

V1 až V6 = váhy jednotlivých ukazatelů

Váhy se vypočtou jako podíl významnosti ukazatele ke kriteriální hodnotě ukazatele. Významnost jednotlivých ukazatelů je výsledkem analýzy empiricko-individuálních ukazatelových systémů a je určena podle četnosti výskytu ukazatele. Kriteriální hodnoty jsou stanoveny jako vážený aritmetický průměr za jednotlivá odvětví. (Sedláček J., 2011)

Výsledná klasifikace podniku se provede podle následující tabulky:

Tabulka 1: Výsledky modelu IN95

Pokud $IN > 2$	Můžeme předvídat uspokojivou finanční situaci
$1 < IN \leq 2$	„šedá zóna“ nevyhraněných výsledků
$IN \leq 1$	Podnik je ohrožen vážnými finančními problémy

Zdroj: Sedláček J., 2011

Altmanovo Z-skóre

Vedle paralelní soustavy ukazatelů lze pro souhrnné vyjádření finančního zdraví použít i modely predikce finanční tísně. Altmanova analýza představuje jednu z možností, jak vyhodnotit souhrnně zdraví podniku prostřednictvím jediného číselného údaje. V tom je velká přednost a současně i nedostatek. Altmanův Z faktor v sobě zahrnuje všechny podstatné složky finančního zdraví, tj. rentabilitu, likviditu, zadluženost i strukturu kapitálu. Navíc je jednotlivým ukazatelům přiřazena váha, která vyjadřuje jeho významnost v daném souboru. Testování Altmanova modelu v praxi ukázalo, že vcelku věrohodně předpovídá bankroty s přibližně dvouletým předstihem, ale s menší statistickou spolehlivostí do vzdálenější budoucnosti. (Kislingerová E. a kol., 2010)

Základní tvar rovnice Altmanova Z-skóre:

$$Z = \frac{EBIT}{Aktiva} * 3,3 + \frac{Tržby}{Aktiva} * 1,0 + \frac{Tržní hodnota vlastního kapitálu}{Účetní hodnota dluhu} * 0,6 + \frac{Zadržené výdělnky}{Aktiva} * 1,4 + \frac{\check{C}istý pracovní kapitál}{Aktiva} * 1,2.$$

Základním pravidlem pro vyhodnocení je dle Kislingerové (2010):

Tabulka 2: Vyhodnocení Altmanova Z-skóre

Z faktor vyšší než $<2,99; 8>$	Finančně zdravá společnost
$<1,8-2,98>$	„šedá zóna“, firma má z hlediska financí dílčí problémy
Méně než $<1,79; -4>$	Firma má značné finanční potíže

Zdroj: Kislingerová E., 2010

4. Cíle a metodika

Hlavním cílem této práce je posouzení vztahu mezi produktivitou práce a ekonomickou situací vybraného podniku. V práci je charakterizován výrobní podnik SAKUTUS spol. s r.o., v němž je porovnána produktivita práce a finanční situace podniku pomocí vybraných ukazatelů. Dílčím cílem je tedy tvorba analýzy produktivity práce a rovněž tvorba finanční analýzy vybraných ukazatelů. Následně je analyzován vztah mezi produktivitou práce a vybranými bankrotními a bonitními modely.

Metodika práce je založena na analyzování finančních dat, která jsou použita z účetních výkazů vybrané společnosti za období pěti let, vybrané bylo období od roku 2013 do roku 2017. Údaje jsou použity rovněž z databáze ALBERTINA. Výpočty vybraných ukazatelů do obou analýz je prováděn prostřednictvím MS Excel. Následně jsou použity přehledné tabulky a grafy pro zhodnocení a vyjádření každého ukazatele.

V práci jsou použity následující vzorce:

Význam osobních nákladů na celkových nákladech

$$\text{Význam osobních nákladů na celkových nákladech} = \frac{\text{Osobní náklady}}{\text{Celkové náklady}}$$

Produktivita práce z přidané hodnoty

$$\text{Produktivita práce} = \frac{\text{Přidaná hodnota}}{\text{Počet zaměstnanců}}$$

$$\text{Produktivita práce} = \frac{\text{Přidaná hodnota}}{\text{Osobní náklady}}$$

Produktivita práce z výnosů

$$\text{Produktivita práce} = \frac{\text{Tržby z prodeje}}{\text{Osobní náklady}}$$

$$\text{Produktivita práce} = \frac{\text{Tržby z prodeje}}{\text{Počet zaměstnanců}}$$

Ukazatele likvidity

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

$$\text{Pohotovává likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

$$\text{Hotovostní (peněžní) likvidita} = \frac{\text{Krátkodobý finanční majetek}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

Ukazatele rentability

$$\text{Rentabilita tržeb (ROS)} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Tržby}}$$

$$\text{Rentabilita celkových aktiv (ROA)} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Aktiva}}$$

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Ukazatele zadluženosti

$$\text{Zadluženost} = \frac{\text{Celkový dluh (cizí zdroje)}}{\text{Celková aktiva}}$$

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Ukazatele aktivity

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Průměrný stav zásob}}{\text{Tržby}} * 360$$

$$\text{Průměrná doba inkasa (splatnosti pohledávek)} = \frac{\text{Pohledávky}}{\text{Roční tržby}} * 360$$

$$\text{Doba splatnosti krátkodobých závazků} = \frac{\text{Krátkodobé závazky}}{\text{Roční tržby}} * 360$$

Bankrotní modely

$$\text{IN05} = 0,13 * \frac{\text{Aktiva}}{\text{Cizí kapitál}} + 0,04 * \frac{\text{EBIT}}{\text{Nákladové úroky}} + 3,97 * \frac{\text{EBIT}}{\text{Aktiva}} + 0,21 * \frac{\text{Výnosy}}{\text{Aktiva}} + 0,09 * \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky a úvěry}}$$

Tabulka 3: Interpretace výsledků modelu IN05

IN05 > 1,6	Dobrá finanční situace firmy
0,9 < IN05 < 1,6	Šedá zóna s neurčitými výsledky
IN05 < 0,9	Firma ohrožená finančním bankrotem

Zdroj: Vlastní zpracování, FinAnalysis

Tafflerův model

$$= 0,53 * \frac{\text{Zisk před zdaněním}}{\text{Krátkodobé závazky}} + 0,13 * \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Cizí kapitál}} + 0,18 * \frac{\text{Krátkodobé závazky}}{\text{Celková Aktiva}} + 0,16 * \frac{\text{Celkové tržby}}{\text{Celková aktiva}}$$

Tabulka 4: Interpretace výsledků Tafflerova modelu

Z > 0,3	Nízká pravděpodobnost bankrotu
Z < 0,2	Vysoká pravděpodobnost bankrotu

Zdroj: Vlastní zpracování, FinAnalysis

Bonitní model

$$\text{Index bonity} = 1,5 * \frac{\text{Cash flow}}{\text{Cizí kapitál}} + 0,08 * \frac{\text{Aktiva}}{\text{Cizí kapitál}} + 10 * \frac{\text{EBT}}{\text{Aktiva}} +$$
$$5 * \frac{\text{EBT}}{\text{Výnosy}} + 0,3 * \frac{\text{Zásoby}}{\text{Výnosy}} + 0,1 * \frac{\text{Výnosy}}{\text{Aktiva}}$$

Tabulka 5: Interpretace výsledků bonitního modelu

-3 < IB < -2	Extremně špatná
-2 < IB < -1	Velmi špatná
-1 < IB < 0	Špatná
0 < IB < 1	Určité problémy
1 < IB < 2	Dobrá
2 < IB < 3	Velmi dobrá
3 < IB	Extremně dobrá

Zdroj: Vlastní zpracování, FinAnalysis

5. Praktická část

5.1. Charakteristika vybraného podnikatelského subjektu

Pro účely bakalářské práce byl zvolen malý podnik SAKUTUS spol. s r.o., který je největším zaměstnavatelem v obci Dražice, která se nachází poblíž města Tábor. Společnost zaměstnává společně se sesterským podnikem SAKUTUS a.s. přibližně 30 zaměstnanců. Jako dobrý patriot se podílí na financování místního společenského života, a především sportovního klubu.

Firma byla založena v roce 1992 v bývalém areálu Zemědělského družstva Dražice a působí na českém i mezinárodním trhu se svým klíčovým produktem infratopení již více než 25 let. Své výrobky vyváží do většiny Evropských zemí. Tento podnik je ryze českým výrobcem topných článků Nomaterm, ze kterých se vyrábí zejména infrapanely pro topení obytných, kancelářských i průmyslových prostor. Dále vyrábí termodesky pro lokální ohřev loží zvířat a domácích mazlíčků, laminátové výrobky (boudy pro telata, výpustě sil, vany kotců prasnic, napáječky pro skot a doupata pro odchov selat) zejména pro zemědělství a zastropení čističek odpadních vod a výrobky z plastbetonu (koryta, kalové zátky, spodky krmítek, těžítka s čipem pro identifikaci dojnic).

Začátkem roku 2001 společnost koupila budovu dosud pronajatého kravína a následující rok i budovu bývalého skladu hnojiv zemědělského družstva. Na obou objektech byla postupně provedena rekonstrukce. V roce 2004 společnost opustila dříve pronajaté prostory v areálu bývalého zemědělského družstva a od té doby vyrábí již pouze ve vlastních prostorech. Z budovy bývalého kravína vznikla výrobně-správní budova a z bývalého skladu hnojiv vznikla laminovna. V průběhu roku 2006 pořídila společnost i další skladové prostory, které rovněž následně zrekonstruovala.

Vzhledem k rostoucí poptávce po finálních výrobcích společnosti, přesněji infrapanelech, byla založena sesterská společnost SAKUTUS a.s., která zahájila svou činnost ve vlastních rekonstruovaných budovách ve stejném objektu. V roce 2011 proběhla zásadní inovace infrapanelů Ecora, která získala vlastní novou reklamu na trhu. Dva roky poté, v roce 2013, koupila společnost další budovy skladu pro výrobky z laminátu, které následně zrekonstruovala. Během roku 2015 proběhla zásadní inovace topného článku Nomaterm+. Aktuálně, od roku 2018, byla zahájena přístavba stávající budovy laminovny, která nebyla dosud dokončena.

Topný článek Nomaterm+

Topný článek Nomaterm+ je přibližně 3 mm silná deska obdélníkového nebo čtvercového tvaru. Uvnitř je odporová hmota Nomacarb, do které jsou zalisovány elektrody z měděného vývodního lanka, které přesahují článek o minimálně 200 mm. Článek je z obou stran kryt dvojitou izolací (materiál Relanex a Remicanit). Topný článek je sám o sobě křehký a musí být chráněn rámem, případně vestavěn do finálního výrobku tak, aby nedošlo k jeho mechanickému poškození.

Obrázek 1: Topný článek Nomaterm+

Zdroj: SAKUTUS spol. s r.o.

Tento topný článek Nomaterm+ je základním konstrukčním prvkem pro výrobu infrapanelů jako je například Ecora. Jeho povrchová teplota nesmí přesáhnout 140°C. Topné články se vyrábějí v příkonech maximálně 12 W/dm² funkční plochy (a nižších), jsou shodné pro střídavý i stejnosměrný proud a jmenovité napětí 230 V.

Základní standardní rozměry vyráběných článků Nomaterm+ (230 V):

Tabulka 6: Standardní rozměry článků Nomaterm+

Rozměr (mm)	Příkon (W)	Obvyklé použití
400x220	60-80	Psí boudy, kostelní lavice, WC
800x220	150	Kostelní lavice, nízkoenergetické stavby
550x350	180	Nízkoenergetické stavby
850x250	200	Kostelní lavice, nízkoenergetické stavby
800x350	200	Koupelnové sušáky, nízkoenergetické stavby
1000x250	200	Nízkoenergetické stavby
500x500	200	Nízkoenergetické stavby
600x600	300	Kazetové stropy, nízkoenergetické stavby
850x500	380	Koupelnové sušáky, nízkoenergetické stavby
1000x500	450	Obytné, kancelářské a průmyslové prostory
940x600	500	Obytné, kancelářské a průmyslové prostory
1200x600	650	Obytné, kancelářské a průmyslové prostory

Zdroj: Vlastní zpracování, SAKUTUS spol. s r.o.

Topné články Nomaterm+ jsou vyráběné i ve verzi pro 24 V, které se využívají pro vytápění lodí a jiných prostor, kde by mohlo dojít k úrazu proudem při použití standardního napětí v síti 230 V.

Výrobky podniku SAKUTUS spol. s r.o.

Termodesky

Termodeska je elektrické vyhřívané lehátko určené pro místní ohřev, hlavně pro ohřev loží zvířat. Převážně se používá při odchovu mláďat zvířat jako jsou například selata nebo štěňata. Běžně se používá pro zlepšení tepelné pohody v boudách pro psy. Je využívána u koček i dalších teplomilných zvířat. Rovněž se využívá i v teráriích. Teplo prospívá zdravotnímu stavu a výrazně tak snižuje úhyn mláďat. Povrchová teplota se pohybuje v rozmezí 25-40°C. Příkon je 2-3 W na dm² topné plochy. To znamená 130 W při největším rozměru 1000x600mm. Nízký příkon výrazně šetří náklady za elektrickou energii. Údržba spočívá pouze v očištění vnějšího povrchu vodou. Termodesku lze využít i na chladném pracovišti pro místní ohřev nohou pracovníků. Termodeska rozměru 1200x400mm se vyrábí i ve verzi „roštové“, která slouží přímo ke konstrukci roštu. Podnik vyrábí více typů těchto termodesek, jako jsou například, termodesky TD 230, termodesky s izolací nebo rovněž termodesky plastbetonové a plastbetonové teplovodní.

Obrázek 2: Termodeska

Zdroj: SAKUTUS spol. s r.o.

Plastbetonové výrobky

Základním materiálem těchto výrobků je polyesterová pryskyřice naplněná pískem a skelným vláknem. Společnost vyrábí koryta, kejdové zátky a těžítka s čipem pro identifikaci dojných krav. Koryta se vyrábějí dle požadavku zákazníka ve větších sériích. Kalové zátky se vyrábějí ve třech různých velikostech o průměru 150 mm, 200 mm a 250 mm. Těžítka pro identifikaci dojnic se vyrábí s čipem nebo bez čipu a jsou výhradně poskytovány dalším podnikům, které se zabývají zemědělskými produkty.

Obrázek 3: Plastbetonový výrobek

Zdroj: SAKUTUS spol. s r.o.

Laminátové výrobky

Výrobky jsou vyráběny pomocí polyesterových pryskyřic a jsou vyztuženy skelným vláknem. Tento materiál je známý tedy jako laminát nebo sklolaminát. Laminátové boudy pro telata se používají pro vzdušný odchov telat, přičemž ochraňuje telata při nepřízní počasí. Telata jsou tímto způsobem ustájena ve venkovních klimatických podmínkách, které vytvářejí předpoklady pro dobrou kondici a zdravotní stav zvířat. Výhodou těchto bud je to, že jsou vyráběna ze sklolaminátu s potravinářským atestem, snadno se dezinfikují a udržují, dále mají vysokou životnost, pevnost a pružnost a rovněž odolnost proti UV záření. Mezi další laminátové produkty patří vany kotců, výpustě laminátových sil, kryty doupat pro odchov selat, rybářské kádě, dekly a zastropení čističek odpadních vod, nádrže na vodu, zahradní korby nebo například boxy pro veterinární použití.

Obrázek 4: Laminátový výrobek

Zdroj: SAKUTUS spol. s r.o.

5.2. Analýza produktivity práce v podniku SAKUTUS s.r.o.

Analýza produktivity práce spadá mezi jeden z dílčích cílů této práce a napomáhá k celkovému dosažení cíle hlavního, což je porovnání vztahu mezi produktivitou práce a ekonomickou situací podniku.

Význam osobních nákladů na celkových nákladech

Nejprve si analyzujeme význam osobních nákladů na celkových nákladech podniku. Tento význam je znázorněn pomocí procentuálních hodnot, které jsou uvedeny v následující tabulce číslo 7.

Tabulka 7: Význam osobních nákladů na celkových nákladech v %

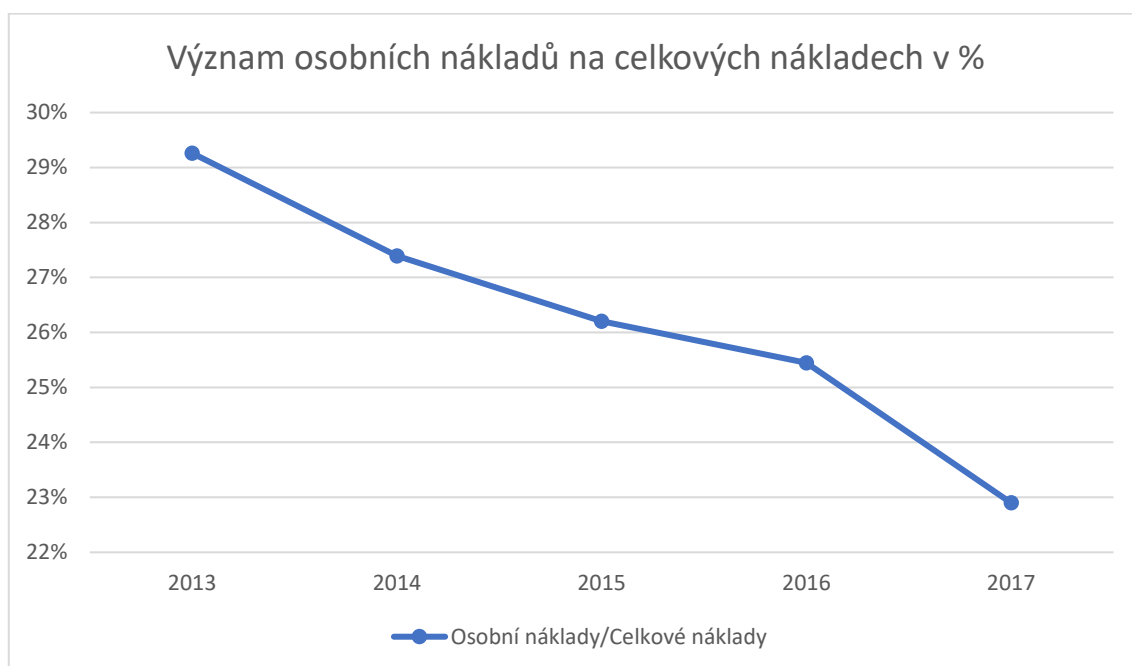
	2013	2014	2015	2016	2017
Osobní náklady v tis. Kč	4 513	4 014	4 327	4 440	4 968
Celkové náklady v tis. Kč	15 423	14 655	16 511	17 448	21 695
Podíl v %	29,3	27,4	26,2	25,5	22,9

Zdroj: Vlastní zpracování, ALBERTINA

Dle předcházející tabulky číslo 7 a následujícího grafu číslo 1 je patrné, že význam mezi osobními náklady na celkových nákladech má klesající charakter, což je pro podnik kladné z hlediska ekonomické situace. Osobní náklady mají rostoucí charakter, kdy začaly v roce 2013 na hodnotě 4 513 000 Kč a následně rostly až do roku 2017, kdy činily 4 968 000 Kč. Rovněž celkové náklady mají rostoucí charakter. V roce 2013 činily celkové náklady 15 423 000 Kč a v posledním roce sledovaného období 2017 činily již 21 695 000 Kč. Podělením osobních nákladů s celkovými náklady dostáváme procentuální význam, který je vypočítán v tabulce 7 a následně přenesen do grafu číslo 1.

Jak si lze povšimnout, podle grafu číslo 1 byl zaznamenán největší podíl osobních nákladů na celkových nákladech v roce 2013, kdy činil 29,3%. Naopak nejmenší byl zaznamenán v roce 2017, kdy byl 22,9%.

Graf 1: Význam osobních nákladů na celkových nákladech v %

Zdroj: Vlastní zpracování

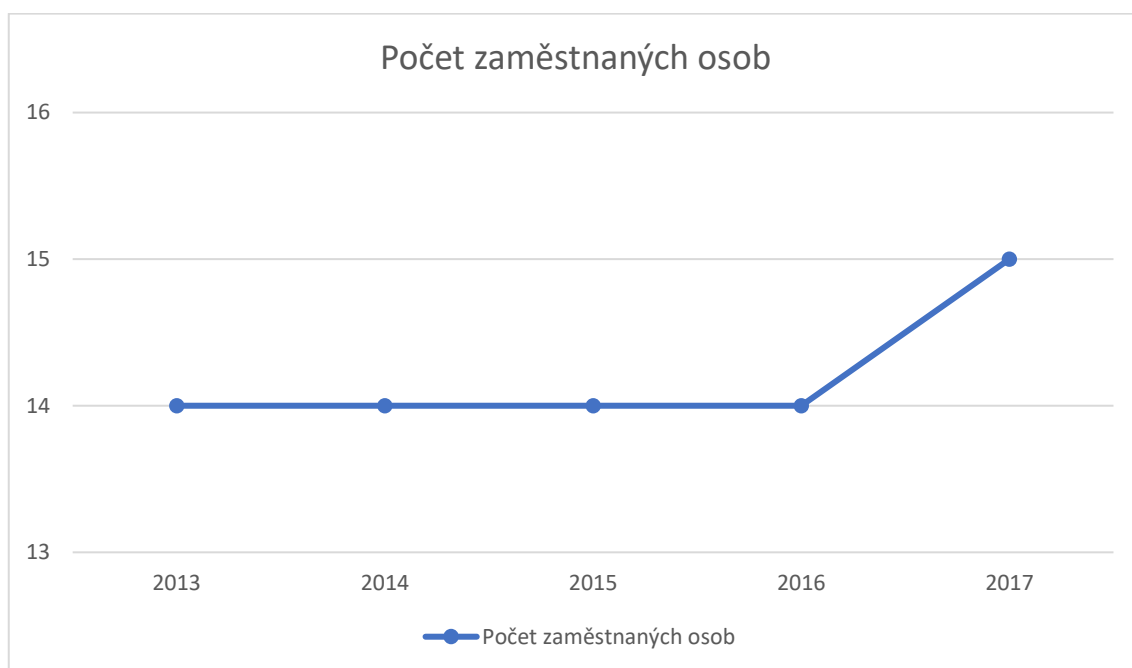
Vývoj počtu zaměstnaných osob v podniku

V následujícím grafu můžeme sledovat vývoj zaměstnaných pracovníků v podniku během období roku 2013 až 2017.

Z grafu číslo 2 můžeme zaznamenat, že počet pracovníků byl ve sledovaném období stále stejný, což bylo 14 zaměstnaných osob od roku 2013 až do roku 2016. Pouze v roce 2017 se počet zaměstnanců zvýšil o jednoho, což znamená na 15 zaměstnaných osob.

Tento stav počtu zaměstnanců podnik stále udržuje na stejné úrovni z důvodu klesající a rostoucí poptávky po zboží v průběhu roku. V zimním období je poptávka po zboží vyšší, a naopak v letním období nižší z důvodu teplejšího počasí, proto by podnik více zaměstnanců finančně nezvládnul a nemohl zaměstnat. V zimním období řeší nedostatek pracovní síly přijímáním brigádníků jako pomocných sil, protože je objednáváno více zakázek od odběratelů.

Graf 2: Vývoj počtu zaměstnaných osob

Zdroj: Vlastní zpracování

Produktivita práce založená na přidané hodnotě

Jak již bylo zmíněno produktivita práce vyjadřuje efektivnost se kterou jsou výrobní faktory využívány ve výrobě, kde výrobou v nejširším pojetí rozumíme transformaci vstupů v užité výstupy – výrobky či služby.

V analýze produktivity práce je využíváno více variant vzorců k výpočtu produktivity. Jedním z nich je produktivita práce založená na přidané hodnotě.

- **Produktivita práce z přidané hodnoty na počet zaměstnanců**

V následující tabulce číslo 4 jsou znázorněny hodnoty přidané hodnoty a počtu zaměstnanců během sledovaného období. V roce 2014 zaznamenáváme menší pokles.

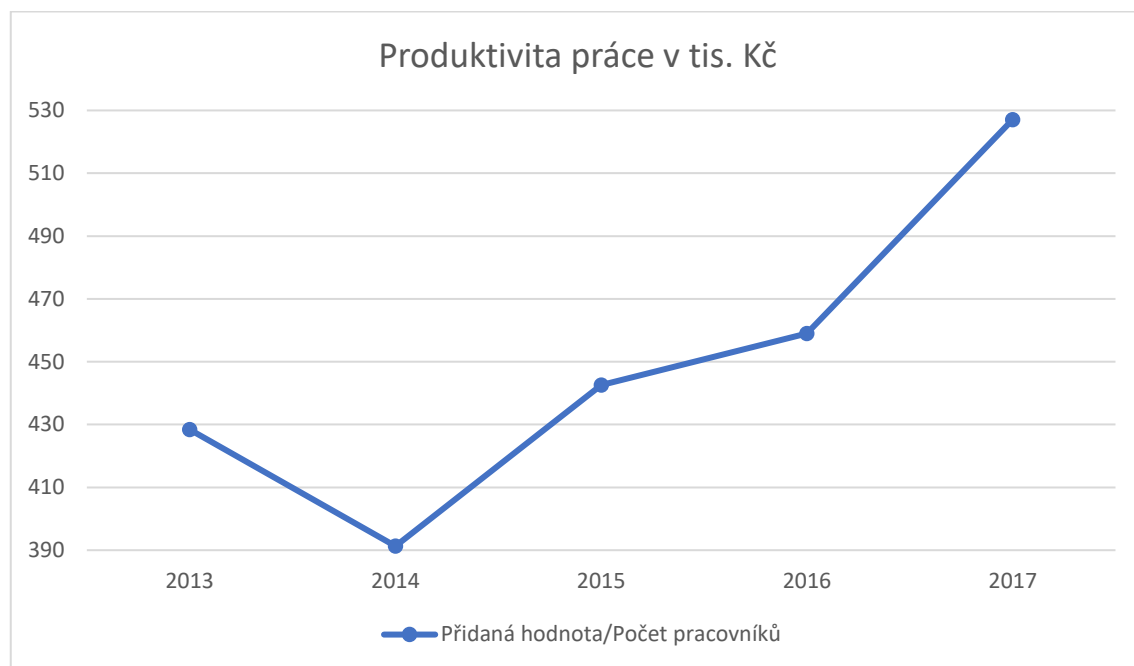
Tabulka 8: Produktivita práce z přidané hodnoty k počtu pracovníků v tis. Kč

	2013	2014	2015	2016	2017
Přidaná hodnota (v tis. Kč)	5 998	5 478	6 196	6 426	7 906
Počet pracovníků	14	14	14	14	15
PP (v tis. Kč)	428,4	391,3	442,6	459	527,1

Zdroj: Vlastní zpracování, ALBERTINA

Následující graf číslo 3 nám znázorňuje vývoj produktivity práce, která je měřena jako podíl přidané hodnoty podniku k počtu zaměstnaných pracovníků. Vyjadřuje nám, kolik korun přidané hodnoty přinese jeden zaměstnanec podniku. Nejvyšší hodnota byla v roce 2017 a činila přes 527 000 Kč. Naopak nejnižší byla v roce 2014, kdy činila 391 286 Kč.

Graf 3: Produktivita práce z přidané hodnoty na počet zaměstnanců v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

- **Produktivita práce z přidané hodnoty na osobní náklady**

V tabulce číslo 5 můžeme vidět, že nejvyšší produktivita byla opět v roce 2017 a činila 1,59, kdy přidaná hodnota byla 7 906 000 Kč a osobní náklady 4 968 000 Kč. Dle uvedených údajů v tabulce má produktivita práce od roku 2013 narůstající trend.

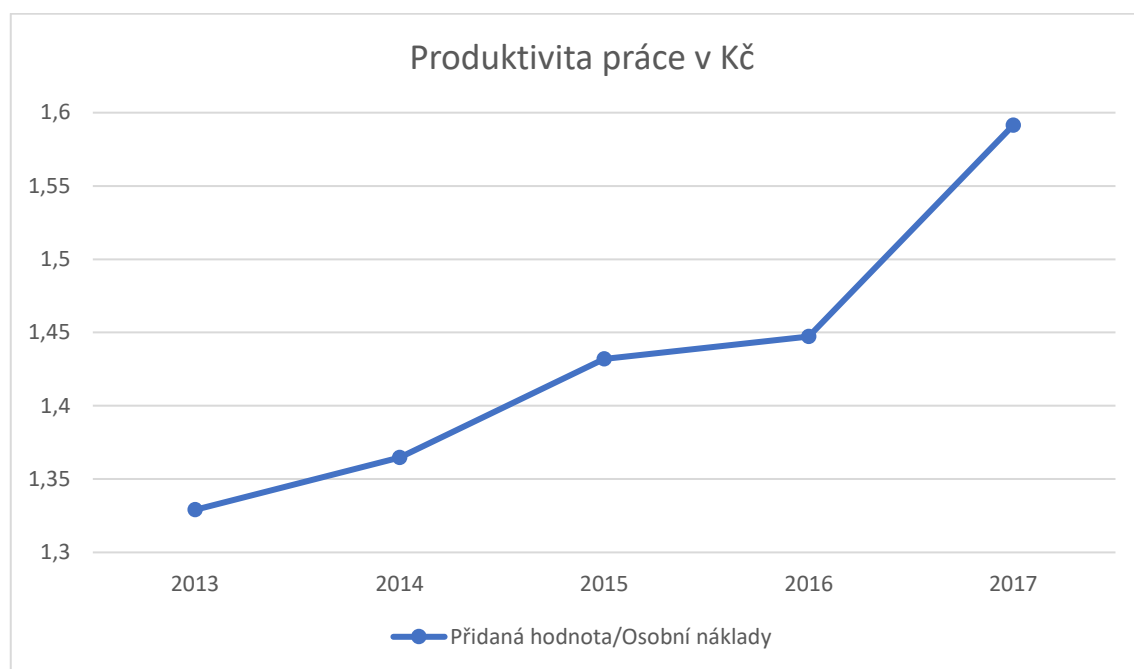
Tabulka 9:: Produktivita práce z přidané hodnoty na osobní náklady v Kč

	2013	2014	2015	2016	2017
Přidaná hodnota (tis. Kč)	5 998	5 478	6 196	6 426	7 906
Osobní náklady (tis. Kč)	4 513	4 014	4 327	4 440	4 968
PP (v Kč)	1,33	1,36	1,43	1,45	1,59

Zdroj: Vlastní zpracování, ALBERTINA

Graf číslo 4 měří rovněž produktivitu práce z přidané hodnoty jako graf číslo 3, jen s tím rozdílem, že je přidaná hodnota dělena osobními náklady na zaměstnance, což nám vyjadřuje, kolik korun přidané hodnoty přinese podniku 1 Kč osobních nákladů. Mezi rokem 2015 a 2016 můžeme pozorovat mírný pokles nárůstu produktivity práce, která má jinak stále narůstající charakter.

Graf 4: Produktivita práce z přidané hodnoty na osobní náklady v Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Produktivita práce z výnosů

Ukazatelé měření produktivity práce z výnosů nám znázorňují, jak se zaměstnanci podniku nebo osobní náklady na zaměstnance podílí na tvorbě výnosů. Jedná se o následující dva ukazatele.

- **Produktivita práce z výnosů na počet zaměstnanců**

Následující tabulka číslo 6 zaznamenává údaje potřebné k vyjádření vývoje produktivity práce. Nejvyšší provozní výnosy byly zaznamenány opět v roce 2017 a činily 23 933 000 Kč. Opět můžeme vidět pokles výnosů po roce 2013 z částky 16 328 000 Kč na částku 15 552 000 Kč v roce 2014.

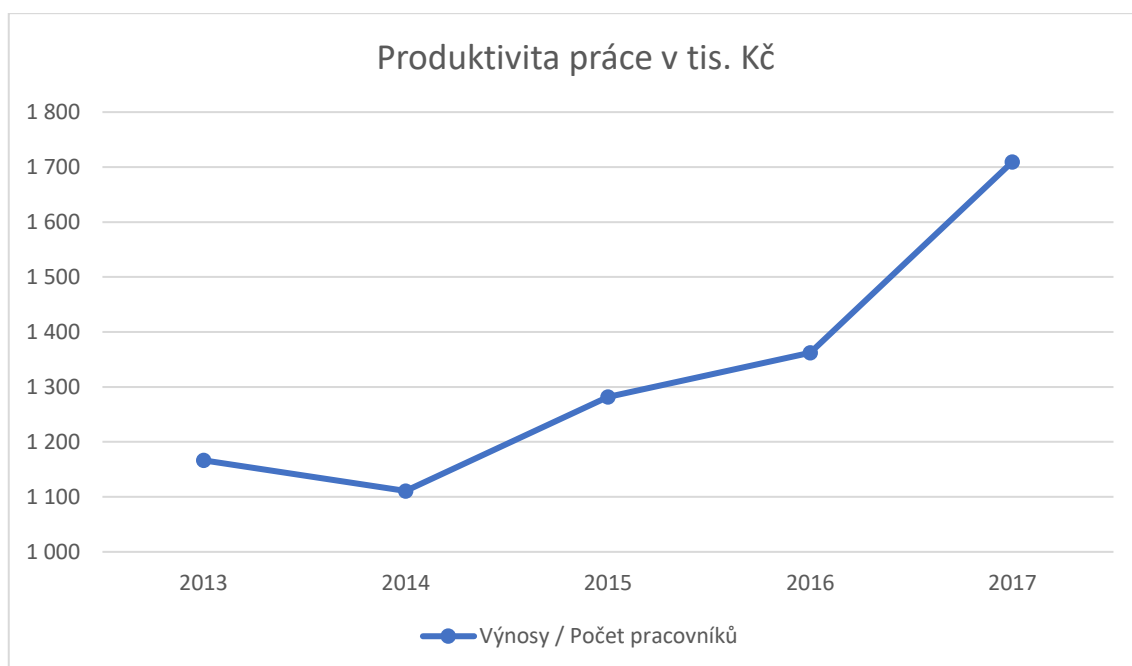
Tabulka 10: Produktivita práce z výnosů na počet pracovníků v tis. Kč

	2013	2014	2015	2016	2017
Provozní výnosy (v tis. Kč)	16 328	15 552	17 946	19 068	23 933
Počet pracovníků	14	14	14	14	15
PP (v tis. Kč)	1 166,3	1 110,9	1 281,9	1 362	1 709,5

Zdroj: Vlastní zpracování, ALBERTINA

Graf číslo 5 vyjadřuje, že nejvíce výnosů přinášeli podniku pracovníci v roce 2017, kdy částka tvořila 1 709 500 Kč. Od roku 2016 je to největší nárůst za sledované období, kdy částka tvořila 1 362 000 Kč. Naopak nejnižší tržby byly zaznamenány v roce 2014 a to 1 110 857 Kč.

Graf 5: Produktivita práce z výnosů na počet zaměstnanců v tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

- **Produktivita práce z výnosů na osobní náklady**

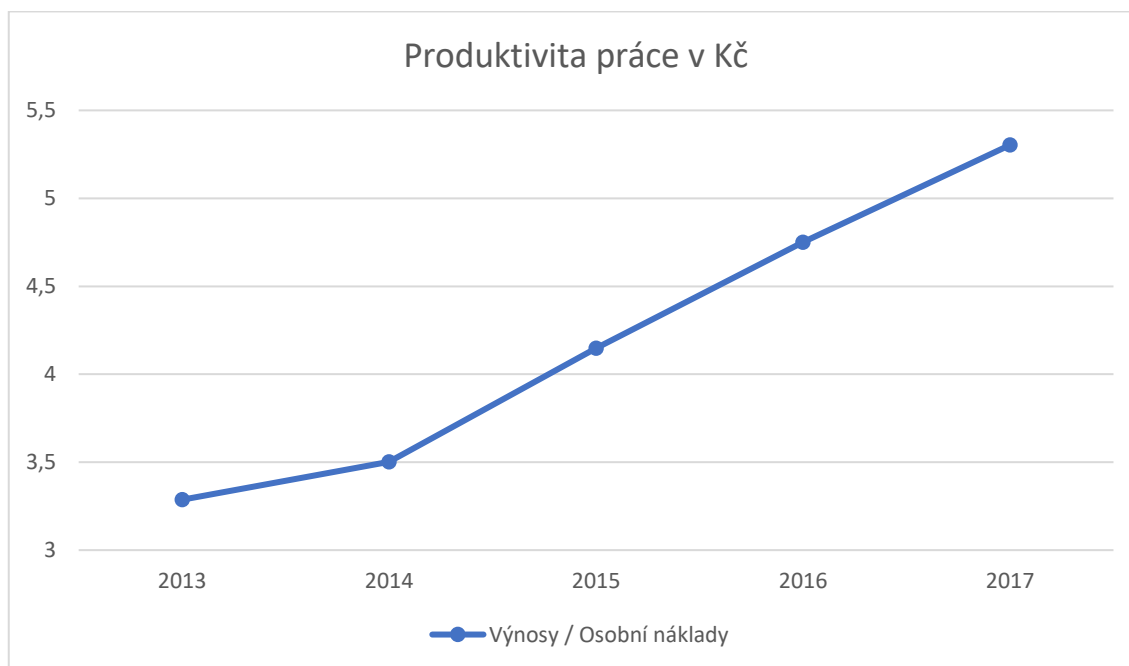
Tabulka 11: Produktivita práce z výnosů na osobní náklady v Kč

	2013	2014	2015	2016	2017
Provozní výnosy (tis. Kč)	16 328	15 552	17 946	19 068	23 933
Osobní náklady (tis. Kč)	4 513	4 014	4 327	4 440	4 968
PP (v Kč)	3,29	3,5	4,15	4,75	5,3

Zdroj: Vlastní zpracování, ALBERTINA

Graf číslo 6 znázorňuje, kolik korun tržeb přinese podniku 1 Kč osobních nákladů, což je ovlivněno především změnami a vývojem osobních nákladů či tržeb. Tyto změny ovlivňují nárůst nebo pokles produktivity práce v podniku SAKUTUS s.r.o.

Graf 6: Produktivita práce z výnosů na osobní náklady v Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu číslo 6 je patrné, že hodnoty produktivity práce mají téměř lineární rostoucí trend, pouze mezi roky 2013 a 2014 není zaznamenán takový velký nárůst. V roce 2013 činila produktivita práce téměř 3,3 a v roce 2014 to bylo 3,5. V ostatních letech je zaznamenána větší odchylka nárůstu. V roce 2015 to bylo 4,15, následující rok 2016 činila hodnota 4,75 a v posledním sledovaném roce 2017 to byla hodnota 5,3.

5.3. Analýza ekonomické situace podniku SAKUTUS s.r.o.

Finanční analýza spadá rovněž mezi jeden z dílčích cílů této práce. Analýza byla provedena pomocí několika skupin finančních poměrových ukazatelů. Jedná se o:

- Ukazatele likvidity
- Ukazatele rentability
- Ukazatele aktivity
- Ukazatele zadluženosti

Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity jsou počítány jako následující podíly hodnot z finančních výkazů dané společnosti ve sledovaném období roku 2013 až 2017. Vyjadřují, jak je podnik likvidní, tzn. zda dokáže podnik plnit své krátkodobé závazky včas.

Běžná likvidita je počítána jako poměr oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Pohotová likvidita pomocí podílu oběžných aktiv bez zásob ke krátkodobým závazkům a okamžitá likvidita jako podíl krátkodobého finančního majetku a rovněž krátkodobých závazků. Všechny tyto vzorce zmíněných typů likvidity jsou vyjádřeny v metodice práce.

V následující tabulce máme číselné zobrazení výsledků výpočtů běžné, pohotové a okamžité likvidity.

Tabulka 12: Ukazatele likvidity

	2013	2014	2015	2016	2017
Běžná likvidita	15,6	11,02	9,38	14,25	6,59
Pohotová likvidita	11,62	8,38	7,72	11,27	5,1
Okamžitá likvidita	7,71	7,08	7,03	9,93	4,46

Zdroj: Vlastní zpracování, ALBERTINA

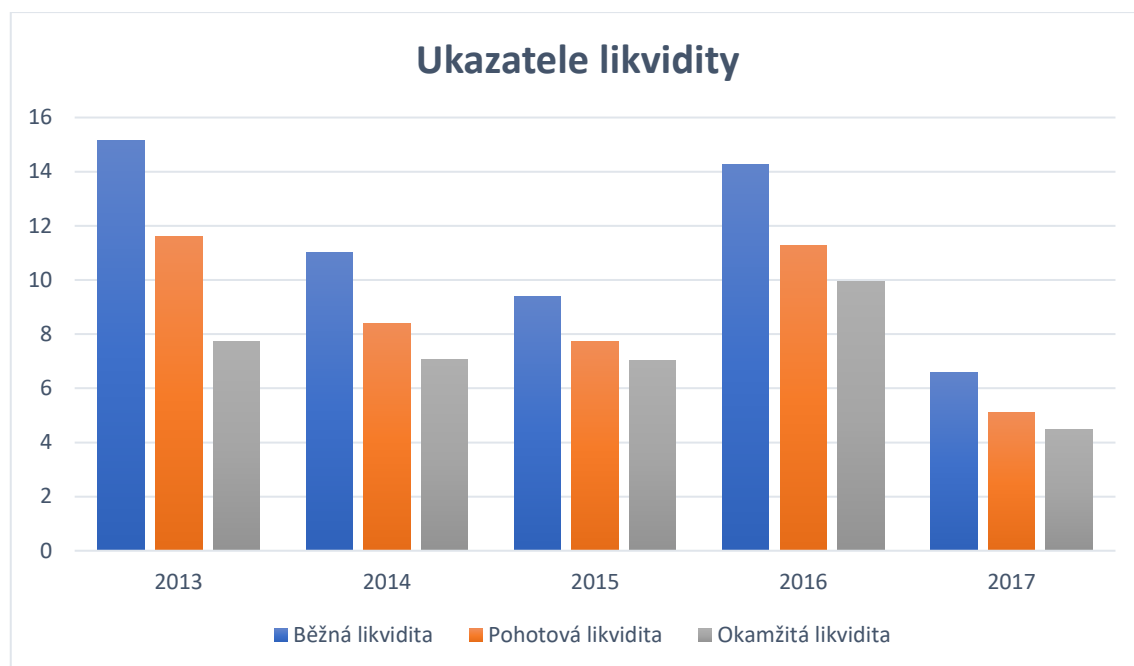
Z grafu lze vyčíst, že běžná likvidita po roce 2013 klesala z hodnoty 15,6 až do roku 2015, kdy byla hodnota 9,38. Následně se zvýšila na hodnotu 14,25 a následně v roce 2017 opět klesla téměř o polovinu.

Pohotová likvidita rovněž od roku 2013 klesala z hodnoty 11,62 až do roku 2015 na hodnotu 7,72, poté narostla na 11,24 a opětovně klesla, a to na hodnotu 5,1, což je o více jak polovinu.

Okamžitá likvidita měla průběh totožný jako předcházející dva typy likvidity, ale mezi roky nebyly zaznamenány znatelné výkyvy jako u předchozích dvou typů likvidity.

Graf 7: Ukazatele likvidity

Zdroj: Vlastní zpracování

Ukazatele rentability

Ukazatele rentability přinášejí efektivní obraz celého podnikání. Dokáží znázornit, zda je pro podnik výhodnější pracovat s vlastními prostředky nebo cizím kapitálem, jak je zhodnocen vlastní kapitál nebo také rovněž poukazují na slabé stránky v celém hospodaření.

Mezi ukazateli rentability jsou počítány 3 typy rentability. Je to rentabilita tržeb (ROS), rentabilita celkových aktiv (ROA) a rentabilita vlastního kapitálu (ROE). Hodnoty jsou vyjádřeny v následující tabulce procentuálně.

Rentabilita tržeb je počítána jako poměr čistého zisku a tržeb. Rentabilita celkových aktiv je počítána jako poměr čistého zisku a celkových aktiv podniku a rentabilita vlastního kapitálu je vyjádřena rovněž jako poměr čistého zisku a vlastního kapitálu podniku.

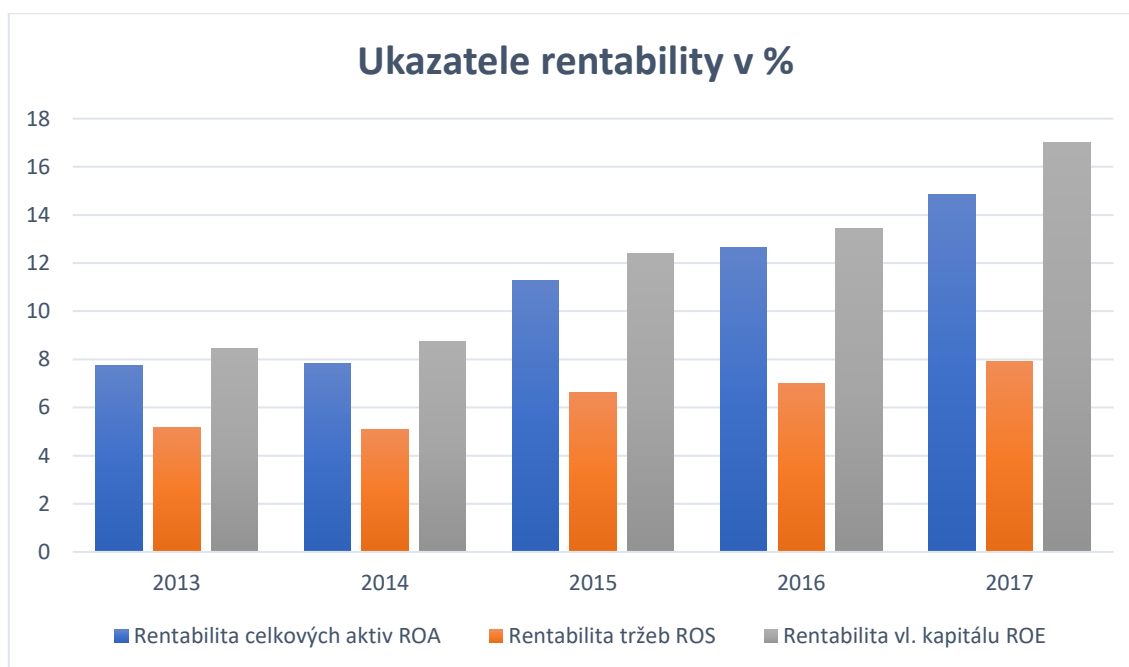
Tabulka 13: Ukazatele rentability

	2013	2014	2015	2016	2017
ROA (%)	7,75	7,81	11,27	12,63	14,87
ROS (%)	5,17	5,08	6,61	7	7,92
ROE (%)	8,45	8,73	12,39	13,45	17

Zdroj: Vlastní zpracování, ALBERTINA

Z grafu číslo 8 je patrné, že rentabilita celkových aktiv a rentabilita vlastního kapitálu zaznamenává od roku 2013 do roku 2017 nárůst. Pouze rentabilita tržeb zaznamenává po roce 2013 mírný pokles z 5,17 % na 5,08 %. Po roce 2014 následuje opět nárůst.

Graf 8: Rentabilita celkových aktiv, tržeb a vlastního kapitálu

Zdroj: Vlastní zpracování

Ukazatele aktivity

Ve skupině ukazatelů aktiv byly zvoleny pro finanční analýzu ukazatele doby obratu zásob, doba splatnosti pohledávek a doba splatnosti závazků. Všechny tyto ukazatele jsou interpretovány ve dnech a vyjadřují, jak podnik efektivně využívá svá aktiva.

Doba obratu zásob je počítána jako poměr zásob k ročním tržbám násoben počtem dnů za rok, což je 360 dnů.

Doba inkasa pohledávek je měřena jako poměr pohledávek k ročním tržbám násoben počtem dnů za rok, tedy opět hodnotou 360 dnů.

Doba splatnosti závazků je vyjádřena poměrem krátkodobých závazků k ročním tržbám a je násoben počtem dnů za rok, opět tedy hodnotou 360 dnů.

V tabulce číslo 10 jsou znázorněny výsledky vybraných ukazatelů.

Tabulka 14: Ukazatele aktivity

	2013	2014	2015	2016	2017
Doba obratu zásob (dny)	42,31	44,88	31,11	35,14	34,64
Doba splatnosti pohledávek (dny)	46,7	22,13	12,88	15,92	14,80
Doba splatnosti závazků (dny)	11,95	16,98	18,71	11,82	23,21

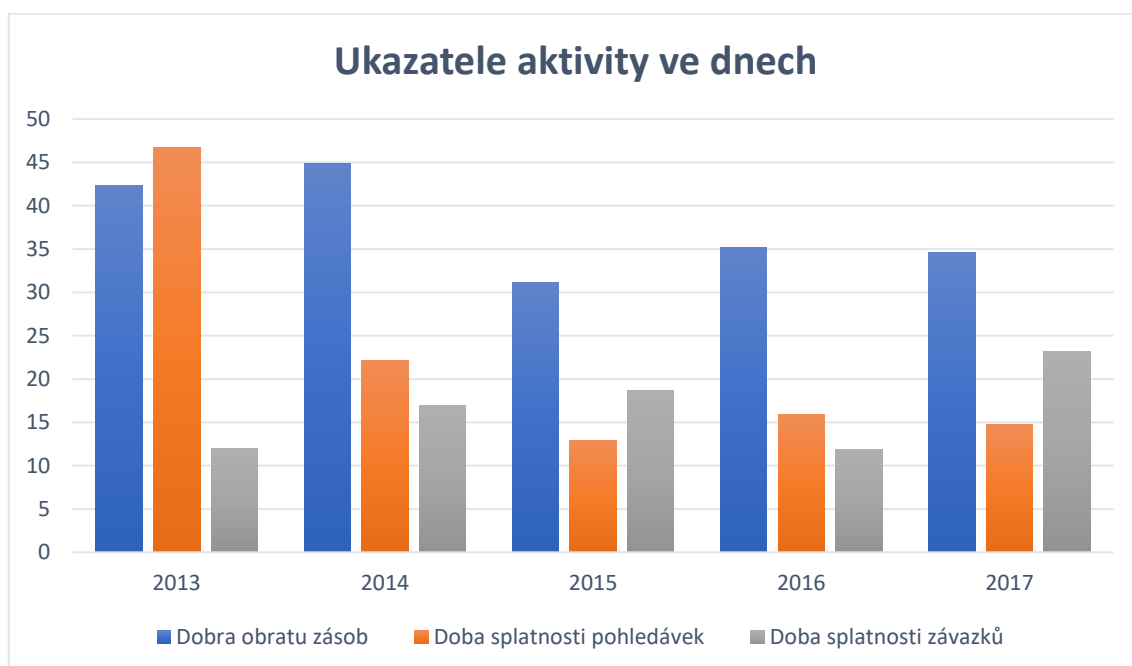
Zdroj: Vlastní zpracování, ALBERTINA

Dle tabulky 10 a grafu číslo 9 je patrné, že doba obratu zásob od roku 2013 stoupala až do roku 2014. V roce 2015 byl zaznamenán pokles z hodnoty 44,88 dnů na 31,11 dnů. Následující rok 2016 je zaznamenán opětovný nárůst na počet 35,14 dnů a v roce 2017 mírný pokles na hodnotu 34,64 dnů.

Doba splatnosti pohledávek byla nejvyšší v roce 2013, kdy činila 46,7 dnů. Od roku 2014 klesala až do roku 2015 na dobu 12,88 dnů. V roce 2016 vzrostla na 15,92 a následně v roce 2017 opět mírně klesla na dobu 14,80 dnů.

Doba splatnosti závazků měla od roku 2013, kdy doba činila 11,95 dnů, až do roku 2015 narůstající trend. V roce 2016 se přiblížila zpět k roku 2013 na dobu 11,82 dnů a následně opět vzrostla na dobu 23,21 dnů v roce 2017.

Graf 9: Ukazatele aktivity

Zdroj: Vlastní zpracování

Ukazatele zadluženosti

Mezi poměrovými ukazateli zadluženosti byla zvolena pro výpočet celková zadluženost a míra zadluženosti, které vyjadřují rozsah toho, jak podnik využívá ke svému financování dluhu. Oba tyto ukazatele jsou znázorněny v procentuálním vyjádření.

Následující tabulka 15 interpretuje získané výsledky zadluženosti podniku, kdy celková zadluženost byla měřena pomocí poměru celkových dluhů k celkovým aktivům a míra zadluženosti jako poměr cizího kapitálu a vlastního kapitálu.

Tabulka 15: Ukazatele celkové zadluženosti a míry zadluženosti

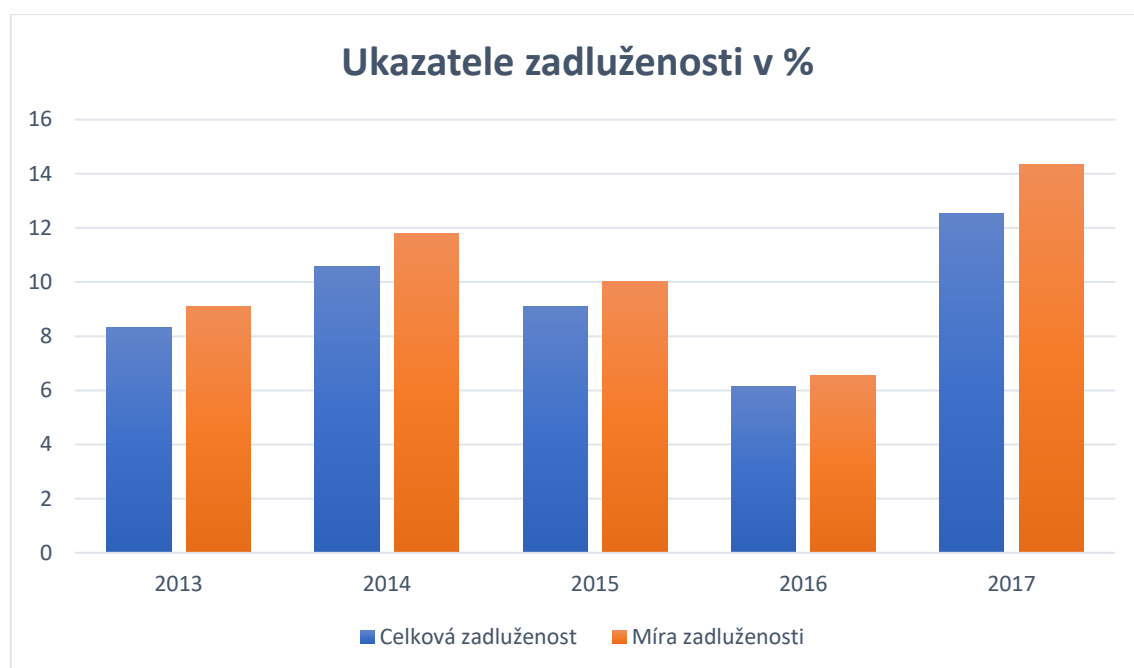
	2013	2014	2015	2016	2017
Celková zadluženost (%)	8,33	10,56	9,11	6,14	12,54
Míra zadluženosti (%)	9,08	11,81	10,02	6,55	14,34

Zdroj: Vlastní zpracování, ALBERTINA

Graf číslo 10 znázorňuje, že nejvyšší zadluženost byla zaznamenána v roce 2017, kdy činila 12,54 %, což je téměř dvojnásobek oproti roku 2016, kdy byla celková zadluženost 6,14 % a rovněž znamenala nejnižší procento zadluženosti ve sledovaném období pěti let.

V roce 2013 činila míra zadluženosti 9,08 % a následující dva roky narůstala. V roce 2016 byl zaznamenán pokles na 6,55 % a v následujícím roce 2017 se míra zadluženosti opět zvýšila na 14,34 %.

Graf 10: Ukazatele zadluženosti

Zdroj: Vlastní zpracování

5.4. Vztah mezi ekonomickou situací a produktivitou práce podniku

Tato část a zároveň poslední část práce se zabývá posouzením vztahu mezi produktivitou práce a vybranými bankrotními a bonitními modely tzv. modely finančního zdraví.

V následující tabulce číslo 15 jsou zaznamenány finanční údaje z výkazů potřebné k výpočtu modelů finančního zdraví. Jedná se o bankrotní modely IN05 a Tafflerův model. Z bonitních modelů je počítán index bonity.

Tabulka 16: Výsledky bankrotních a bonitních modelů finančního zdraví podniku

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017
Aktiva (tis. Kč)	10 377	10 001	10 466	10 516	12 478
Cizí kapitál (tis. Kč)	864	1 056	953	646	1 565
Nákladové úroky (tis. Kč)	0	0	0	0	0
EBIT (tis. Kč)	1 035	945	1 610	1 620	2 474
EBT (tis. Kč)	972	945	1 437	1 620	2 272
Celkové výnosy (tis. Kč)	16 395	15 600	17 948	19 068	23 967
Oběžná aktiva (tis. Kč)	8 249	8 114	8 750	8 919	10 181
Krátkodobé závazky (tis. Kč)	544	736	933	626	1 545
Cash flow (tis. Kč)	1 184	1 061	1 350	1 477	2 230
Zásoby (tis. Kč)	1 927	1 945	1 551	1 861	2 306
Model IN05	3,66	2,93	3,24	4,39	2,82
Tafflerův index	2,44	1,94	2,3	3,47	1,95
Index bonity	4,44	3,71	4,97	6,91	5,29

Zdroj: Vlastní zpracování, ALBERTINA

Pro účely porovnání modelů finančního zdraví byla vybrána produktivita práce z výnosů na osobních nákladech, která je zobrazena v samostatných grafech s jednotlivými modely.

Tabulka 17: Zvolená produktivita práce z výnosů na osobní náklady v Kč

	2013	2014	2015	2016	2017
PP (v Kč)	3,29	3,5	4,15	4,75	5,3

Zdroj: Vlastní zpracování

Následně je produktivita práce porovnávána s rentabilitou tržeb (ROS), která má uvedeny výsledné hodnoty v tabulce číslo 18 a v závěru je porovnáváno tempo růstu produktivity práce s tempem růstu osobních nákladů na zaměstnance, jejichž výsledné procentuální hodnoty jsou znázorněné v tabulce číslo 19.

Tabulka 18: Výsledky rentability tržeb

	2013	2014	2015	2016	2017
Rentabilita tržeb (ROS)	5,17	5,08	6,61	7,0	7,92

Zdroj: Vlastní zpracování

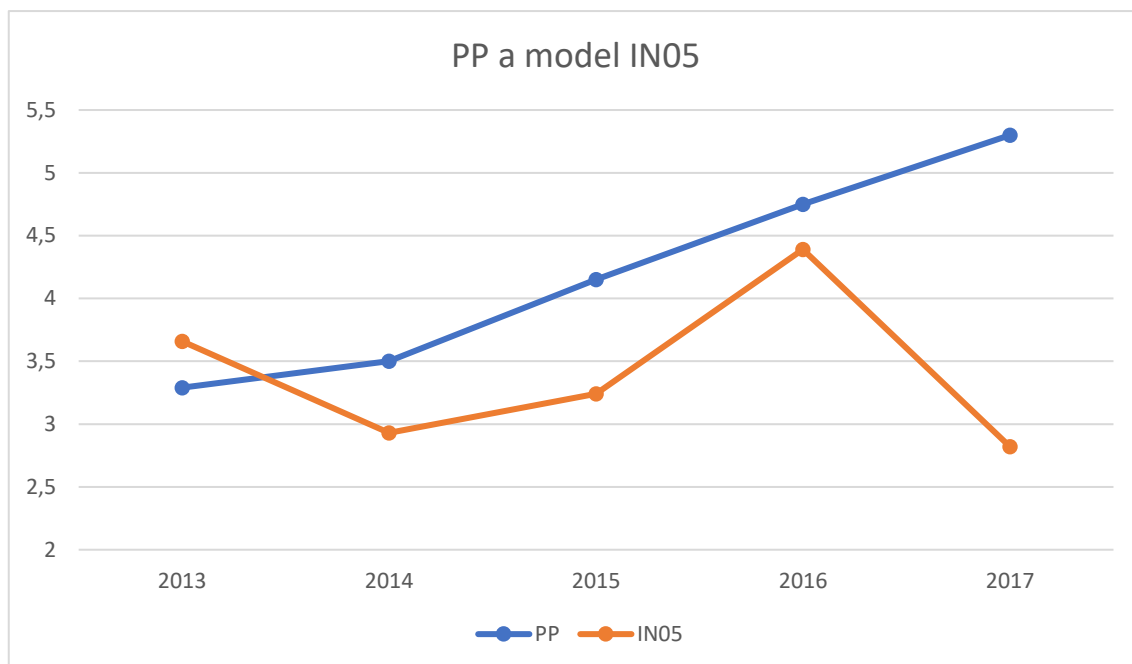
Tabulka 19: Tempo růstu Produktivity práce a tempo růstu osobních nákladů v %

	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Tempo růstu PP (v %)	6,38	18,57	14,46	11,58
Tempo růstu osobních nákladů (v %)	-11,06	7,80	2,61	11,89

Zdroj: Vlastní zpracování

Produktivita práce a model IN05

Graf 11: Vztah PP a bankrotního modelu IN05

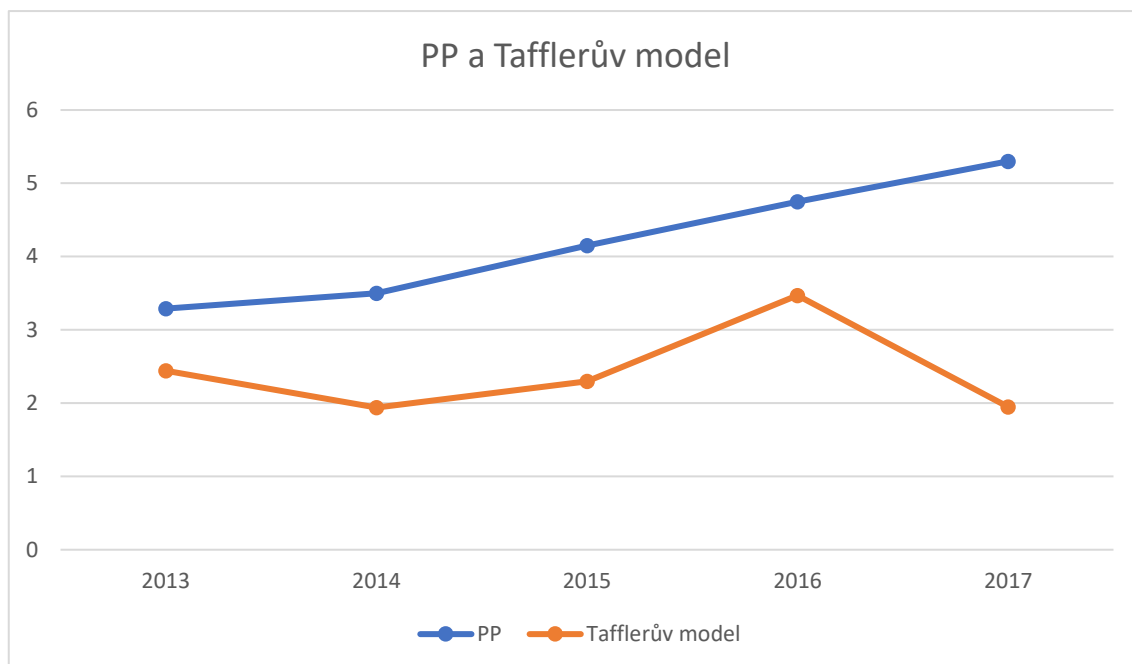
Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu číslo 11, který porovnává vztah mezi produktivitou práce a modelem IN05, lze pozorovat velmi podobnou lineární závislost od roku 2013 do roku 2016. Pouze v roce 2017 je zaznamenána odchylka v hodnotách, která je nejspíše zapříčiněna téměř polovičním poklesem likvidity během sledovaného období, což je znázorněno v tabulce číslo 11 ve finanční analýze. Hodnota produktivity práce je v roce 2017 5,3 a hodnota indexu IN05 ve stejném roce činí 2,82, což znázorňuje nejvíce patrnou odchylku v grafu. V roce 2013 je hodnota indexu IN05 3,66, což znamená že je vyšší než hodnota produktivity práce, která je 3,29. V dalších letech má produktivita práce již o něco vyšší hodnoty než index IN05. Dle grafu lze rovnou konstatovat, že oba porovnávané ukazatele mají velmi vysokou procentuální shodu.

Produktivita práce a Tafflerův index

Graf 12: Vztah PP a Tafflerova modelu

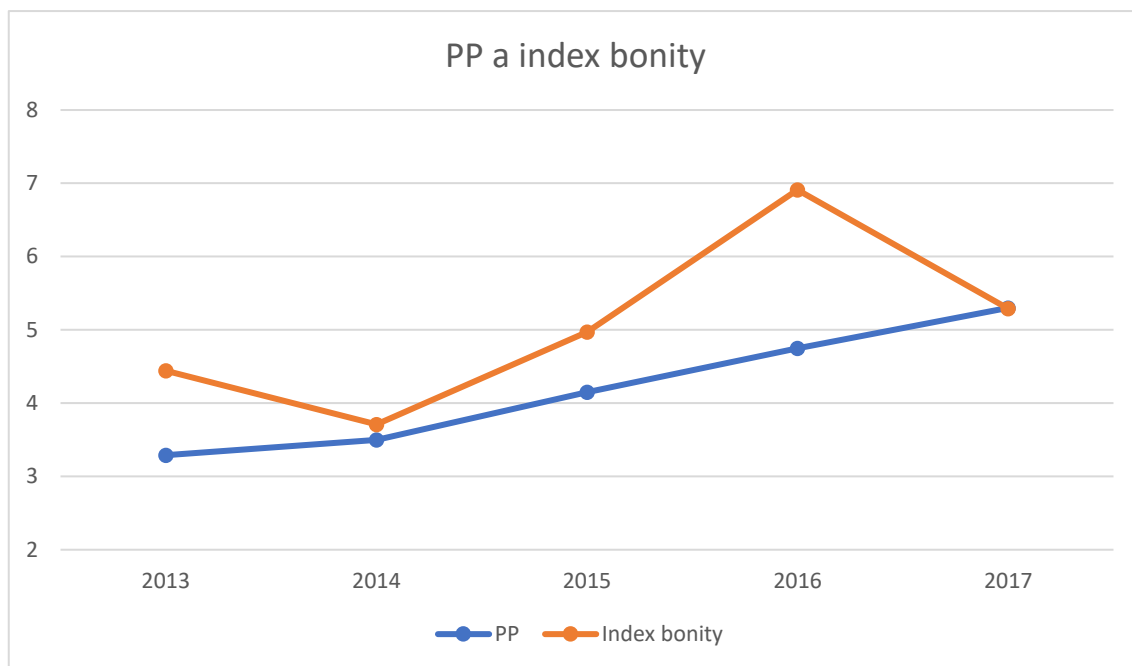

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf číslo 12 znázorňuje vztah mezi produktivitou práce a Tafflerovým modelem a rovněž znázorňuje téměř lineární nárůst jako předešlý graf číslo 11. Opět v roce 2017 je zaznamenán pokles, který je rovněž nejspíše zapříčiněn snížením hodnot likvidity téměř o polovinu. Hodnota produktivity práce je v roce 2017 5,3 a hodnota Tafflerova modelu je ve stejném roce 1,95, což je v grafu patrné jako největší odchylka za sledované období. Hodnoty se nejvíce přiblížily v roce 2013, kdy Tafflerův model dosahoval hodnoty 2,44 a produktivita práce 3,29.

Produktivita práce a index bonity

Graf 13: Vztah PP a indexu bonity

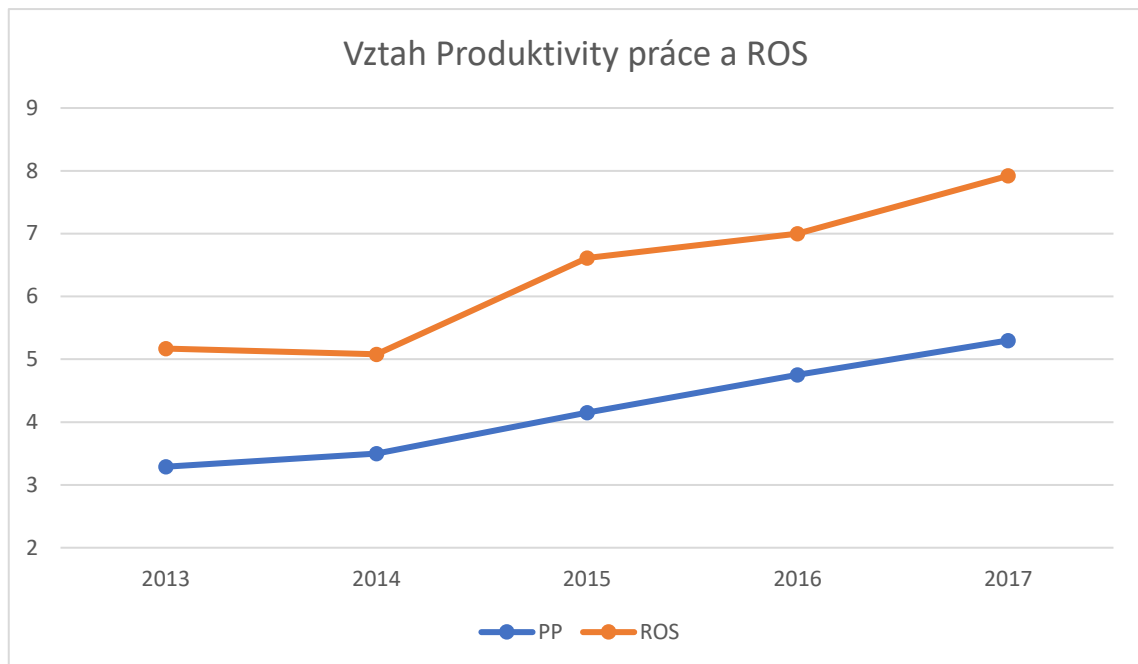

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu číslo 13 je patrné, že index bonity podniku je velmi vysoký a na dobré úrovni. Jeho hodnoty přesahují hodnoty produktivity práce. Téměř totožné hodnoty obou ukazatelů jsou zaznamenány v roce 2014 a 2017. V roce 2014 činí hodnota indexu bonity 3,71 a hodnota produktivity práce činí 3,5. V roce 2017 je hodnota indexu bonity 5,29 a hodnota produktivity práce 5,3. Největší odchylka mezi hodnotami obou ukazatelů je zaznamenána v roce 2016, kdy index bonity činí 6,91 a produktivita práce 4,75. V souhrnu lze ale konstatovat, že hodnoty se liší opravdu minimálně a přímky jsou převážně velmi podobné.

Produktivita práce a rentabilita tržeb (ROS)

Graf 14: Vztah PP a rentability tržeb podniku

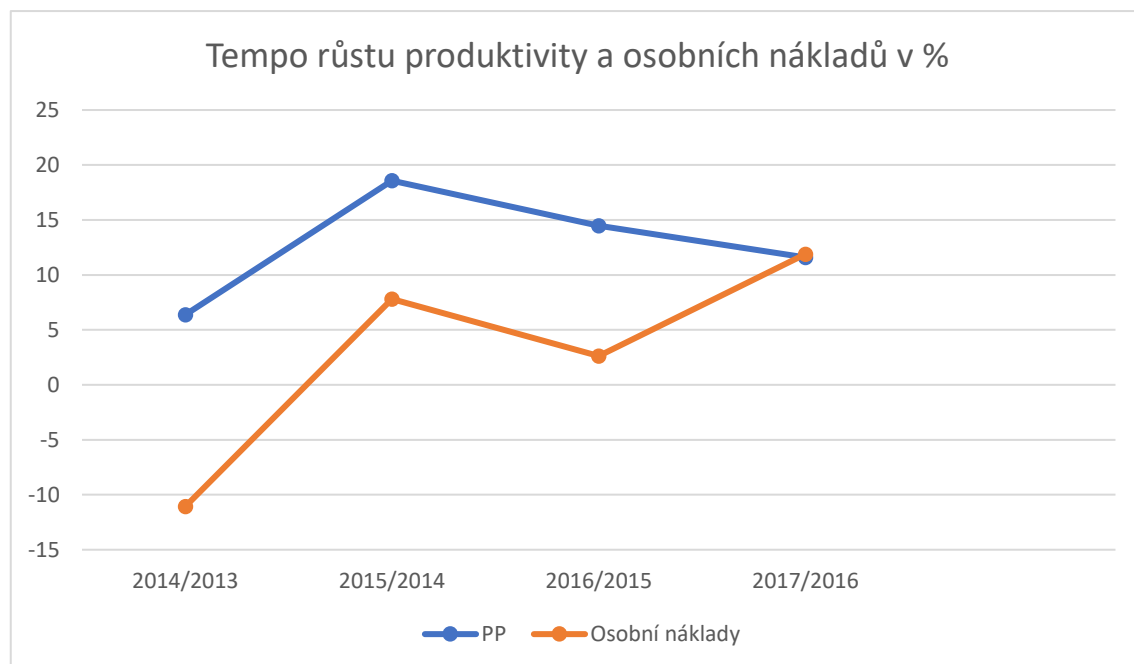

Zdroj: Vlastní zpracování

V grafu číslo 14, který porovnává produktivitu práce s rentabilitou tržeb je zaznamenána téměř stejný lineární nárůst. Procento shody je velmi vysoké. Pouze v roce 2015 se rentabilita tržeb (ROS) mírně odchýlila od produktivity práce, kdy její hodnota je 6,61 a hodnota produktivity práce činí 4,15. Stále je ale patrné, že hodnoty se téměř neliší a nezaznamenávají velké odchylky.

Tempo růstu produktivity práce a osobních nákladů podniku

Graf 15: Tempo růstu produktivity práce vůči tempu růstu osobních nákladů

Zdroj: Vlastní zpracování

Rovněž v tempu růstu obou porovnávaných faktorů je dle grafu 15 patrná téměř totožná lineární progresse, což opět znamená, že procento shody je velmi vysoké. V roce 2017 zaznamenávají obě tempa růstu téměř totožnou procentuální hodnotu, což může dlouhodobě představovat pro podnik nestabilní situaci z důvodu konkurenceschopnosti na trhu. Pro podnik není výhodné, aby náklady podniku, v tomto případě osobní náklady, přesahovaly růst produktivity práce. Tempo růstu produktivity práce je v roce 2017 11,58 % a tempo růstu osobních nákladů ve stejném roce činí nárůst o 11,89 % oproti roku 2016. Z toho lze předpokládat, že v následujícím časovém období bude situace již opačná tzn., že tempo růstu osobních nákladů bude vyšší než tempo růstu produktivity práce. Pouze v roce 2014 je zaznamenána pokles osobních nákladů oproti roku 2013, a to o 11,06%.

6. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo posouzení vztahu mezi produktivitou práce a ekonomickou situací zvoleného podniku SAKUTUS spol. s r.o. Na základě podložených finančních údajů z výkazů podniku byly provedeny v průběhu sledovaného období pěti let dvě analýzy, a to analýza produktivity práce a následně finanční analýza podniku. Dále byly měřeny modely finančního zdraví, které byly následně porovnány s produktivitou práce. Jednalo se o bankrotní model IN05 a Tafflerův model. Mezi bonitními modely byl analyzován index bonity.

Jak vyplývá z výsledků finanční analýzy, podnik je ekonomicky velmi stabilní a nemá žádné dlouhodobé finanční problémy, což znázorňuje především to, že nemají v podniku mnoho závazků a rovněž dle ukazatele doby splatnosti závazků jsou jejich závazky rychle splácené, tudíž celková zadluženost podniku je velmi nízká. Nejvyšší zadluženost byla zaznamenána v roce 2017 a činila necelých 13%. Rovněž tomuto stavu také odpovídá likvidita, která se každým rokem převážně snižovala a v roce 2017 zaznamenávala téměř nejnižší hodnoty. Rovněž lze z dobré ekonomické situace konstatovat, že patří mezi konkurenční podniky na trhu v daném odvětví výroby, což ale nemusí být samozřejmé v následujícím časovém období, protože jak je patrné z grafu číslo 15, tak v roce 2017 se tempa růstu produktivity práce a osobních nákladů vyrovnaly, což nemusí mít pro podnik do budoucna pozitivní vliv z hlediska konkurenceschopnosti na trhu. Pro podnik není výhodné, aby tempo růstu nákladů přesahovalo dlouhodobě tempo růstu produktivity práce, což je dle grafu 15 velmi patrné, že taková situace v následujícím časovém období pravděpodobně nastane, protože osobní náklady se každoročně zvyšují.

Jak je patrné, produktivita práce je velmi zásadním faktorem, který ovlivňuje ekonomickou situaci podniku, ale je důležité zmínit také to, že není jediným faktorem, který ovlivňuje ekonomiku a celkovou finanční úroveň podniku. Dalším faktorem může být například celkový hospodářský cyklus nebo již zmíněná likvidita podniku, která se v posledním roce sledovaného období tzn. v roce 2017 snížila téměř o polovinu.

Dále byly v praktické části počítány bankrotní a bonitní modely finančního zdraví podniku, které byly následně porovnávány s produktivitou práce. Hodnoty bankrotních modelů vyšly velice kladně, což znamená, že je podnik v pozici, ve které hrozí velmi malá pravděpodobnost toho, že se podnik dostane do bankrotu. Výsledky bankrotního modelu IN05 přesahovaly hraniční hodnotu 1,6 v každém roce. Pohybovaly se kolem hodnoty

2,82 až do hodnoty 4,39 v průběhu sledovaného období, což znázorňuje dobrou ekonomickou a finanční stabilitu podniku. Jako následující bankrotní model byl počítán Tafflerův model, kde hodnoty přesahují opět hranici potřebnou k ekonomické stabilitě, což je hodnota vyšší jak 0,3. Hodnoty se pohybovaly v rozmezí od 1,94 do 3,47, což znázorňuje velmi malou pravděpodobnost výskytu bankrotu firmy. Jako bonitní model byl počítán index bonity, kdy se hodnoty pohybují opět na docela vysoké úrovni. Hraniční hodnotou je hodnota 3, kterou podnik přesáhl v každém sledovaném roce. Hodnota se pohybovala v rozmezí od 3,71 do 6,91, což značí opravdu extrémně dobrou ekonomickou situaci podniku.

V závěru práce byla porovnáována produktivita práce s rentabilitou tržeb a tempa růstu produktivity práce a osobních nákladů na zaměstnance. Výsledné hodnoty rovněž znázorňují, že má produktivita práce velký vliv na ekonomickou situaci podniku a zásadně jí ovlivňuje, ale jak bylo již zmíněné, důležité je to, že produktivita práce není jediným faktorem, který ovlivňuje ekonomickou situaci celého podniku.

I. Summary

This work presents the relation between labour productivity and economic situation of the enterprise. The bachelor thesis is mainly based on financial indicators and the main formulas and methods which are practically used in the both analyses. The work includes the analysis of the labour productivity and analysis of the financial indicators which indicate the financial health and economic stability of the small enterprise SAKUTUS spol. s r. o. Specifically, the thesis contains profitability ratios, liquidity ratios, activity ratios or leverage ratios. There are mentioned bankruptcy and solvency systems too which are compared with some indicators drawn out of the financial analysis. These comparisons are subsequently represented by graphs. Finally, the thesis evaluates the real relation of the labour productivity and economic situation of the enterprise.

Key words: labour productivity, profitability ratios, activity ratios, liquidity ratios, leverage ratios, bankruptcy and solvency systems

II. Seznam literatury

1. VOLEK, T. & NOVOTNÁ, M. Měření efektivnosti využívání výrobních faktorů v souvislostech. JU v Českých Budějovicích, 2008. ISBN 978-80-7394-126-0.
2. ALTMAN, E. I. Bankruptcy, credit risk, and high yield junk bonds. Malden, MA: Blackwell Publishers, 2002.
3. VEBER, J., SRPOVÁ, J., & a kol. (2012). Podnikání malé a střední firmy (3., aktualizované a doplněné vydání). Praha: Grada Publishing.
4. SYNEK, M. & KISLINGEROVÁ, E. a KOL. Podniková ekonomika. 5. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-336-3.
5. SYNEK, M. a KOL. Manažerská ekonomika. 5. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3494-1.
6. SYNEK, M.: Manažerská ekonomika. 3 přeprac. a akt. vyd. Praha: Grada Publishing. 2003. 466 s. ISBN 802470515X
7. SEDLÁČEK, J. Finanční analýza podniku. 2. aktualizované vydání. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3386-6.
8. RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza. 5. aktualizované vydání. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5534-2.
9. RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 4. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3916-8
10. KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., & ŠTEKER, K. (2013). Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady - 2., rozšířené vydání (2nd ed.). Praha: Grada Publishing.
11. BLAHA, Z. S., & JINDŘICHOVSKÁ, I. (2006). Jak posoudit finanční zdraví firmy (3. rozšířené vydání). Praha: Management Press.
12. KISLINGEROVÁ, E. a KOL. Manažerské finance. 3. vydání, Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-194-9.
13. SCHREYER, P. (2005). Measuring Productivity. OECD.
14. VOCHOZKA, M., & MULAČ, P. Podniková ekonomika. Praha: Grada, 2012. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4372-1
15. GRÜNWARD, R. & HOLEČKOVÁ, J. Finanční analýza a plánování podniku. Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-26-2.

16. COELLI, T. An Introduction to Efficiency and Productivity Analysis. (2nd ed.). Springer, 2005.
17. SYNEK, M., KOPKÁNĚ, H., & KUBÁLKOVÁ, M. (2009). Manažerské výpočty a ekonomická analýza. Praha: C. H. Beck.
18. MAŘÍK, Miloš. Metody oceňování podniku: proces ocenění, základní metody a postupy. 3.upr. a rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2011. ISBN 978-80-86929-67-5
19. KISLINGEROVÁ, E. Oceňování podniku, 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1999, 304 s. ISBN 80-7179-227-6
20. SŮVOVÁ, Helena. Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači. 1. vyd. Praha: Bankovní institut, 1999. 622 s. ISBN 80-7265-027-0.
21. KAVAN, M. Výrobní a provozní management. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002, 424 s. ISBN 80-247-0199-5.
22. O'MAHONY, M. ET AL. Productivity growth in the US and the EU? A sectoral analysis. National Institute of Economic and Social Research London [on-line]. Dostupné z: <http://www.niesr.ac.uk/>
23. GRÜNWARD, R., HOLEČKOVÁ, J.: Finanční analýza a plánování podniku. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1997. 197 s. ISBN 8070792574
24. YASSER, A., JOUTZ, F. Relating the knowledge production function to total factor productivity: an endogeneous growth puzzle. Washington, DC [US]: International Monetary Fund, 2005 IMF Working Paper No. 05/74. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2005/wp0574.pdf>
25. Finanční výkazy podniku SAKUTUS spol. s r.o. od roku 2013 do roku 2017.

Internetové zdroje:

1. SAKUTUS spol. s r.o. [Online]. Retrieved March 28, 2019, from <http://www.sakutus.cz/>
2. FinAnalysis: Bankrotní a bonitní modely [Online]. (2019). Retrieved March 28, 2019, from <http://www.finanalysis.cz/pouzite-bankrotni-modely.html>

II. Seznam obrázků

Obrázek 1: Topný článek Nomaterm+.....	31
Obrázek 2: Termodeska	33
Obrázek 3: Plastbetonový výrobek	34
Obrázek 4: Laminátový výrobek	35

III. Seznam tabulek

Tabulka 1: Výsledky modelu IN95.....	25
Tabulka 2: Vyhodnocení Altmanova Z-skóre	25
Tabulka 3: Interpretace výsledků modelu IN05	28
Tabulka 4: Interpretace výsledků Tafflerova modelu.....	28
Tabulka 5: Interpretace výsledků bonitního modelu	29
Tabulka 6: Standardní rozměry článků Nomaterm+.....	32
Tabulka 7: Význam osobních nákladů na celkových nákladech v %.....	36
Tabulka 8: Produktivita práce z přidané hodnoty k počtu pracovníků v tis. Kč.....	38
Tabulka 9:: Produktivita práce z přidané hodnoty na osobní náklady v Kč	39
Tabulka 10: Produktivita práce z výnosů na počet pracovníků v tis. Kč.....	41
Tabulka 11: Produktivita práce z výnosů na osobní náklady v Kč.....	42
Tabulka 12: Ukazatele likvidity.....	43
Tabulka 13: Ukazatele rentability	45
Tabulka 14: Ukazatele aktivity	46
Tabulka 15: Ukazatele celkové zadluženosti a míry zadluženosti	47
Tabulka 16: Výsledky bankrotních a bonitních modelů finančního zdraví podniku.....	49
Tabulka 17: Zvolená produktivita práce z výnosů na osobní náklady v Kč.....	50
Tabulka 18: Výsledky rentability tržeb	50
Tabulka 19: Tempo růstu Produktivity práce a tempo růstu osobních nákladů v %	50

IV. Seznam grafů

Graf 1: Význam osobních nákladů na celkových nákladech v %.....	37
Graf 2: Vývoj počtu zaměstnaných osob	38
Graf 3: Produktivita práce z přidané hodnoty na počet zaměstnanců v tis. Kč	39
Graf 4: Produktivita práce z přidané hodnoty na osobní náklady v Kč	40
Graf 5: Produktivita práce z výnosů na počet zaměstnanců v tis. Kč.....	41
Graf 6: Produktivita práce z výnosů na osobní náklady v Kč	42
Graf 7: Ukazatele likvidity	44
Graf 8: Rentabilita celkových aktiv, tržeb a vlastního kapitálu.....	45
Graf 9: Ukazatele aktivity	47
Graf 10: Ukazatele zadluženosti	48
Graf 11: Vztah PP a bankrotního modelu IN05.....	51
Graf 12: Vztah PP a Tafflerova modelu	52
Graf 13: Vztah PP a indexu bonity	53
Graf 14: Vztah PP a rentability tržeb podniku.....	54
Graf 15: Tempo růstu produktivity práce vůči tempu růstu osobních nákladů	55